

5-33

1964

1964

KOMÁROM ÉS VIDÉKE

FÜGGETLEN HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik: hétfő kivételével, mindennap a kora reg. órákban.

Előfizetési ár:

Helyben:		Vidéken:	
Egész évre . . .	8 korona	Egész évre . . .	16 K
Fél évre . . .	4 "	Fél évre . . .	8 "
Negyed évre . . .	2 "	Negyed évre . . .	4 "
Hetenként . . .	16 fill.		

HIRDETÉSEKET

jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szögig 50 fillér. — Minden további szó 4 fillérrel több. — Nyilttéri közlemények jutányos díjazás mellett közölhetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„Pannonia“ könyvkereskedés

Baross-utca 6. szám.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

IV évfolyam.

1907. márczius hó 3.

5. szám.

Olvasóinkhoz!

Ezekről a hasábkokról hoszu éveken át az eszményi, elnempaktált, a nép millióinak lelkében élő **negyven nyolcz** szelleme szállott az olvasóhoz.

Ezután is az fog szólni. A katona csak előre mehet. Csak az ellenséget nézi. Magyar ember nem hátrál meg.

Lapunk megújhdott alakjában, a sajtó modern eszközeivel élve, az új Magyarország alapvető, építő munkájában részt kér.

Független mindenkitől. Nincs pártokhoz, emberekhez kötve. Csak egy eszményt szolgál: **a gazdasági-lag és társadalmilag megújhdott Magyarországot.**

Küzdelenben állunk. A magunk erejében bizva az olvasó közönséget hívjuk segítségül.

A szabad, a felvilágosodott Magyarország hajnal hasadását nem késhtik soká az éji homályban, ezt hirdotjuk lelkünk meggyőződésével s mert ez a meggyőződésünk ezért nem riadunk vissza a munkától, sem a munkától, sem a roszakarattól, mely vak és mégis vezetni akar, a napot pókhálóval akarja eltakarni.

A sajtó éppen úgy tükrözi vissza a közállapotokat mint a parlament. Tehát mindkettőnek a mai kor színvonalán kell állania, már csak azért is mert a haladás szekerét visszafordítani nem lehet.

Azért ez a lap a haladás szolgálatába szegődött. A haladásnak minden ügyét szeretettel és féltő gondal. ápoljuk, mert a gazda az ilju csémetét a magluteistói a gyümölcs ereig egy pisanatra sem tévesztheti szem elől

A közönségnek minden téren nagyobbodtak az igényei. A sajtó alkalmazkodik urának, parancsolójának változásához.

Komáromban is szükség van egy naponta megjelenő, élénken megirt, bő és kimerítő tudósításokkal ellátott politikai lapra, mely abban a szellemben akar az olvasóra hatni, a hogy azt a fentiekben vázoltuk.

Lapunk az összes fővárosi napilapokat megelőzve, a kora reggeli órákban az olvasó kezében lesz.

Mint a biblia mondja, hogy a templom építő zsidóságnak egyik kezében a kard a másikban az építő szerszám volt, úgy kell a magyar ujságirónak is az ország külső és belső ellenségei ellen küzdve az építés munkájában helyt állania.

És mi helyt fogunk állani. Mert tollunkat semmi sem kényszeritheti arra, hogy valaha hűtlenek legyünk az egyszer felismert igazsághoz: hogy boldog nép csak a gazdag nép lehet. Az a nép, a mely szabad és megelégedett. A mely teljes politikai jogainak birtokában nagyszerű erejét hazája boldogítására is fordithatja.

Kossuth Lajos sem akart mást s mi hűtlenek az ő szent eszméihez a pilanatnyi boldogság — de még az ideig óráig tartó hatalom kedvéért sem lehetünk.

Ezerszer meg ezerszer megbűnhödi a magyar sajtó ha elveihez hűtlenné válik. Mert mint az utolsó napok is tanusitják, első sorban a sajtószabadságát támadják azok, a kik soha még a kis ujjukat sem mozdították meg azért, hogy ennek az országnak a népe egy lépést is tehessen előre. Kovácsok a kik nem a küzdelemre látják el a népet fegyverekkel, hanem bilincseket akarnak kovácsolni.

A sajtó szabadságát azonban úgy értelmezzük, hogy mindent megirunk a mi igaz, sohase hazudunk, senkinek magánügyeit nem bántjuk, a durva személyeskedést eleve száműzzük hasábjainkról.

Ez a lap a közönségé s annak érdekében mindent!

De mi vezetni s nem félrevezetni akarunk.

Ehhez a munkához hívjuk segítségül az olvasót.

Lapunk mindenki számára hozzáférhető.

Előfizetési árát a legcsekélyebb összegben, kétfillérben állapítottuk meg.

Vasárnap, tekintettel a lap nagy terjedelmére lapunk ára tiz fillér.

Hétszamos előfizetést nyitunk. Házhozordva tizenhat fillérért kapható lapunk kihordóinknál.

Dr. Lengyel Zoltánnal az élén, számos vezető politikai személyiség lapunkban fogja a politika aktuális kérdéseiről a közönséget tájékoztatni.

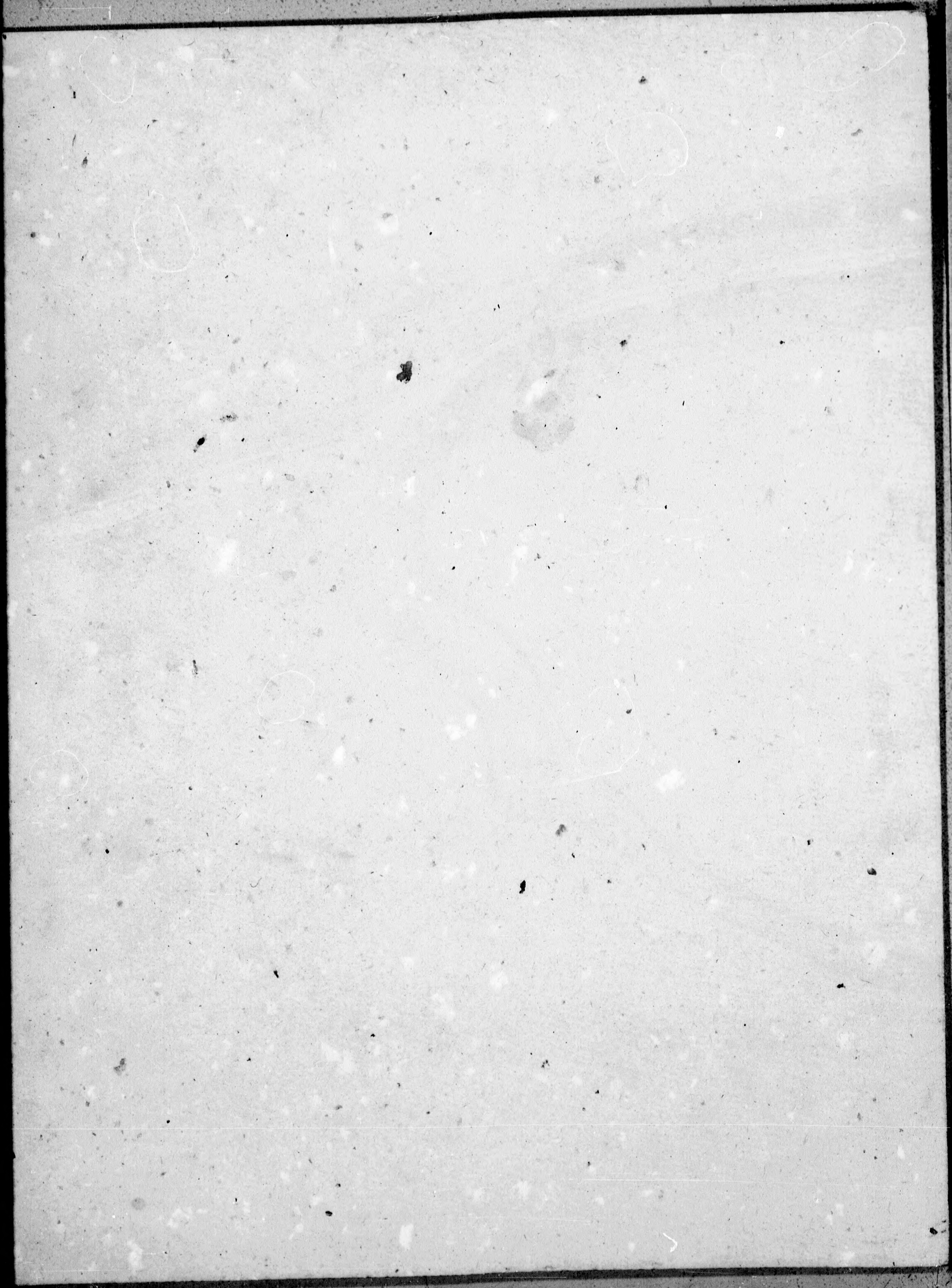
Lengyel Zoltán felhatalmazott annak kijelentésére, hogy valahányszor szükségét látja felhasználja lapunkat arra, hogy a közönséghez szóljon.

A sajtó anyira kultur jelenség, hogy tagadhatatlanul nyomot hagy mindenütt a hol megjelenik, fejlődik és erősödik.

Komárom város és vármegye közönsége mindig a kultura szolgálatában állott s azért erős a mi hitünk, hogy a becsületes, színvonalon álló kultureszközzel élni fog. Lapunk becsületes és színvonalon álló lesz. Ezért bizunk jövőjében.

A KOMÁROM ÉS VIDÉKE
„FÜGGETLEN HIRLAP“
SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA.

7

Utmutatás.

Irta: dr. Lengyel Zoltán orsz. gy. képviselő.

Mikor egy nemzet lelke tele vágygal duzzadó reménnyel, tett erővel: egész közéletének vissza kell ezt tükröznie. Mint az ifju, kinek aczélos a karja, lüktető az érverése, piros-pozsgás az arca, ruganyos a járása és — tiszta a feje.

A függetlenségi politika a jövő politikája volt. Nagy remények biztató, csalogató ábránd képe. Évtizedekig haladt előre utján, míg egyszerre az ölébe hullott a hatalom, a többség, a kormány. És akkor kellett és kell észrevennie, hogy abból semmi sincs meg, amivel a reményeket be kellene váltani. A nemzet maga számban megerősödött, de ez nem eredmény. Csak akkor volna az, ha a németiség ez alatt vissza fejlődött volna. Mert hisz ezzel kell nekünk megküzdenni. Amde ez számban, szervezetben, gazdasági hatalomban sokkal előbbre jutott. Mit ér tehát, ha én erősödtem, de ellenségem aránylag még sokkal erősebb lett.

Ez azonban a politikának csak a külső kereteit érinti. A függetlenségi politikának úgy nevezett közjogi részét, külhatalmi követeléseit. Ezek miatt nagy baj nem lenne. Várni — mindig lehet.

A baj — belül van. Itt roppant össze a nemzeti élet gerince, itt fonyadtak el izmai, vizesedett meg agyveleje. A nemzeti élet belső építkezéseinek rágódik a szörnyű kórság, ezt emésztí a belső forrása. Társadalmi bajokról, szocializmusról ipari és ipari pangásról nem is szólva, két fő melegágya van ezeknek: az erkölcsi züllés és eladósodás. Az elsőről ijesztő olvasmányt kap tőlünk és rólunk a világ. És még rettenetesebbet a felől, hogy a bajok közt, mily léhák gyengék az emberek s mily kevés közöttünk a férfi. A

második bajról megdöbbenő rajtot csinált s idéz fel bennünk: Pásztor Mihály most megjelent könyve. Csak az „eladósodott Budapest”-ről beszél, de meglátszik benne az egész „hitelben készült Magyarország.”

Ily viszonyokkal a háttérben a nagy nemzeti feladatok meg nem oldhatók. Ezeknek se politikai, se társadalmi, se gazdasági része. S valamilyen harc vonalba visszük, megvernek bennünket. Mindenüti és mindenki.

Nem győztünk a nagy nemzeti küzdelemben. Sőt — jobban visszaestünk. Nem győztünk az elfűvendő harcokban sem.

Ezért az idővel, a hetek és a hónapok múltán: *mind nagyobb és mind hatalmasabb lesz az én igazságom.* A tények bizonyító ereje fogja agyonnyomni a hazugságok kártyavárát. És eljön a kijózanodás. És eljön az elégtétel óraja.

Be fogja látni mindenki, amit oly régen hirdetek: hogy a pártélet feladatai nem pusztán politikaiak, hanem első sorban gazdaságiak és társadalmiak, hogy a pártéletet szeresen kell felépíteni demokratikus alapon s a milliók erejére s a milliók kezébe kell letenni annak kormányzását; hogy a magyar függetlenség az egyetlen nagy magyar eszmény, de csak úgy valósítható meg, hogy az egész nemzet táboraiba gyűssön szervezve építi fel, egységesen harcba megy érte; hogy mindennek alapja az erkölcsi tisztaság, de ez csak úgy tartható fenn, ha a politika kiépíti a maga teljes gazdasági háttérét, hogy ez növelje a nemzet erejét is de táplálja egyúttal a maga pártéletét is.

Örök, nagy igazságok ezek. Még a bálványimádás sem fogja, sem túlja sokáig elnyomni. Messziről is reánk merednek, mint a pusztán szélén álló hegyóriás. Felmelve rajtuk, ég felé

visznek, mint a Himalája felhők felé nyúló bérézei.

A nagy nemzeti feladatok megoldása, nem történik úgy, mint a léghajón való feladás. Hiába készítik nagy szónokok, akormilyen nagy gátlómlőjét: csak egy-két ember bír az a magasba vinni. Ezek is csak lezuhannak. A nemzet csak bámul, a nép egésze lenn a földön marad s a szertaszakadt ballont foltozza össze és a lepotyogott léghajósok sebeit varrja be. Ha ugyan bevarthatók . . .

A nemzeti feladatok megoldása nem lehetetlen, kin, szenvedés, előkészület, fáradság, harc és szervezés nélkül. Olyan mint a hegymászás. Jó vezető kell fogadni, jó utat kell ismerni, jó tudni kell hozzá s a fáradságtól nem kell félni. Ha nem bírja: pihenjen meg, ha lerokkad álljon talpra. Izzadsággal: e törődjék, cipőjét ne kimélje. S ami a fő: *ne akarjon pénzt keresni csakmár volna az uton!* Akkor soha se ér föl.

Mert aki aztán mindent feláldoz és a tetőre jut: azt a jószágos Isten megjutalmazza. Olyan kilátásban lelki gyönyörűségben lesz része, amely mindenét kárpótolja.

Nem csak betekint az ígért földre, de be is vezetheti az ő népét a szabadság, honába.

Persze, persze vértanu szív és történelmi jellem kell ehhez és nem csak már gondokozás, meg nyulbátorság. — Ezek nem visznek fel a magasba . . .

— *Katasztrófa előtt és után.* A függetlenségipárt, azt mondják a helyzet ismerői, katasztrófa előtt áll. Egy incidensből kiindulva — mert incidensnél egyébbnek nem mondható a képviselőház folyosóján Juth Gyula elnök, Széll Kálmán és gróf Andrássy Gyula által adott lecke a liberális zmusról — földindulást, végveszedelmet, utolsó ítélet hírdetnek a politika veszmádrának járásából a proféták. Katasztrófa előtt áll a függetlenségi párt: mert reakciós lett,

„KOMÁROM és VIDÉKE” TÁRCZÁJA

A SZÉPZLATICZA.

Irta: SZÁSZ JÓZSEF orsz. gyűl. képvis. — A „KOMÁROM és VIDÉKE” eredeti tárczája. —

Karácsony felé járt az idő. A meteorológusok, mintha csak összebeszéltek volna, kritikus napokat jeleztek s ezuttal nem valottak szégyent tudományukkal. Kemény hidegre fordult az idő, hogy csontkeményre fagyott az országot göröngye s sziklakeményre a folyó vize. A fákról lepotyogtak a verebek s százával feküdtek élettelenül az országot mentén. A hó csikorgott az emberek lába alatt s dideregtek az égen a hidegben a csillagok.

Dideregtem én is.

Vártán állottam a város egyik legnépesebb utcáján az adóhivatal előtt. Öríztem az állam pénzét, hogy rossz emberek el ne lopják, amit a végrehajtók szegény emberektől behajtottak.

Az éj leszálított már, de még messze az éjféli, amikor felváltanak. Örökkévalóság minden negyed óra. Csend nyugalom mindenfelé, mintha kihalt volna a város. A gázlámpák

sápadt fénye rászorodik a fehér hómezőre, melynek pelyheit, szemcséit ezer meg ezer színben villogtatja, csillogtatja.

Fel s alájártam az őrhelyen. Abba hagytam meg újból előről kezdtem az unatkozást. A jó isten a megmondhatója, hányszor mondtam el magamban az egyszeregyet s hányszor számítottam ki, mennyit lépek egy perc alatt s így mennyit egy óra alatt, amikor felváltanak.

Sehogye akart telni az idő. Az a rossz tulajdonsága megvan, ha tolnád előre: nem siet, — ha szeretnéd megállítani: elröppen. Elnézegettem a sűrű semmiséget: elábrándoztam. Emlékezetem visszakalandozott a múltba, mely szépnek, kedvesnek tűnt fel.

Miért? magam sem tudom.

Talán azért mert elmúlt s a multnak bajait, vesződségeit leghamarabb feledni halandó.

Ábrándjaimat zongora s énekhangj zavarta meg. Mélabus akkordjai a dalnak a szemközti ház egyik ablakán szűrődtek keresztül. Tompán, mint távoli vihar zugása és fájdalmasan, mint a kedveseiket siratóknak halotti éneke.

Figyelnem kezdtem. Fürkésző tekintetem a kivilági ablakra esett. A fehér csipke-

függönyön keresztül beláthattam a szobába. Madonna arzu, szőke leány ült a zongoránál. Egyike a legszebb a nő arcoknak, melyeket éltetemben láttam. Könnyezett, s könnyei lepergették alástrom arcán.

Szomora magyar dalt játszott és énekelt.

Kérj ki rózsám síromig
A örök nyugalomig.

Megbillineselve állottam egy helyben a tekintetem rá zegeződött az ígésző tűneményre. Kíváncsi érdeklődéssel hallgattam a temetési énekek dallanára emlékeztető dalt, hiszen Zigráiban magyar szót is alig lehet hallani.

Néhány pillanat múlva elhaltatott a zongora. A leányka dala fuldokló zokogásba vészett. Hirtelen kezébe kapott egy arcképet. s csókjainak özönével árasztotta el. Majd meborult a zongorára, s ott sirt keservesen, mint párját vesztett vadgalamb a jegenye száraz ágán.

Mélyen meghatott a leányka szenvedése. Gyötört a kíváncsiság: ki lehet ez a gyermek, s mi nagy bántata lehet szívének hogy záporként hullanak könnyei?

A vártak emmandáns káplár szólalt meg fölööttem. Az őrt vezette fel, aki engem felváltott:

mert hűtlen lett Kossuth Lajos szelleméhez, mert minden tette arzusapása a pártprogramban hirdett ígéreknek és sok más ok miatt. Akik már érzik a földrengés közeledtét, azok azt is tudják, hogy milyen lesz a föld arzulatja a nagy esemény után. Azok már Lengyel Zoltán veséit is megvizsgálták s abban azt találták, hogy egy új koalíció gondolata van abba titkos írásjelekkel beleírva. Kibetűzték a jeleket. S mint a láthatatlan kéz a falra írta: Mene, tekel ufarzín úgy írják a koalíció várának repedező falára: *gróf Andrássy Gyula* nevét; érzik a felszálló kénkfüstben, hogy a meglepő hangulat változás, mint Petőfi énekelte:

„viharodnak előjele forradalom.“

Ez a hét szenzációja. Végnapokat számlálnak a jósök. Mint a szabadságra menő baka, a ki örömmel váltja fel az utolsó „százast“ s a zimmerordonanzsal minden nap töröltet egyet a még hátralevő „kis napokból“! A mai koalícióról aztán mint „régiről“, mint „néhairól“ beszélnek s *Lengyel Zoltán* „Nyílt levélét“, melyet választóihoz írt, mint *Justh Gyula*, *Andrássy Gyula*, *Szell Kálmán* „meglepő nyilatkozatainak felvilágosító írását“ úgy forgatják. Már átlátnak az átláthatatlan anyagokon is. Bele néztek, valószínűleg Röntgen sugarakkal, a kristályosodási középpontokba s miután konstatálják, hogy tiszta sor, hogy a koalíció nem maradhat együtt és szerte-szert kell hullania, meglátták, hogy Szell, Justh, Andrássy és Lengyel állanak a kristályosodás tengelyhosszában s a kristály anyaga a „történelmi liberalizmus“ a mely nem egyéb, mint a régi liberális pártnak lagymatag, lényegében inkább konzervatív politikája. Tehát a kocsonya helyett finom aspikot kapunk. Köszönjük szépen. És a fantáziának ez a merész játéka azért, mert a parlament folyosói korbácsot fogott néhány őszinte ember a reakcióra s benn a Házban gróf Andrássy Gyula tiltakozott a parlament osztálypolitikája és munkás üldözési mániája ellen. Tehát fektüdünk le nyugodtan aludni, mert katasztrófa, elkerülhetetlen katasztrófa előtt állunk s várjuk nyugodtan a dolgok folyását, mert az aetherben kóválygó elemek már rendeződnek, már „köögülnék“ már jegeszednek. Nem hiszünk a jósöknek. Nem hiszünk el a diagnózist, nem hiszünk a megoldási módokatokban. Meg is mondjuk miért. A megoldás lehetetlen volta kizárja a krízis közelségét. Nem vagyunk bámulói és imádói a koalíciónak. Nem istenítjük a parlament

vezéreit s nem esküszünk a mester szavára, de nem hihetjük el, hogy a politikai pártok, egy az ország egész vérkeringését zavaró betegséget egy még veszedelmesebbel akarnak meggyógyítani. A koalíció tagadhatatlanul messzire eltávolította, elválasztotta a parlamentet a néptől. A zavarok hosszú láncolatát szülte az ország számára és késlelteti a függetlenségi párt elveinek s ezt hangsúlyozni akarjuk, a radikális, a nép millióinak boldogítását célzó elveinek megvalósítását. Csupa felfüggesztés, kikapcsolás, alku és kompromisszum az élete. Lehetetlen egyesülés, mely magában rejti kimulásának mérgét is. De a közel jövőben nem bomlik szét. Legnagyobb sajnálatunkra az összefogó csiriz sokkal és jobb anyagból van, semhogy gyorsan lepatogozhatnák róla. Még nem. Mert még nem kerestek a pártok a mai helyzetnél jobb megoldást. Szántszándékkal nem keresik. Hisz oly édes a hatalom árnyékában a lázas tevékenység látszatával felöltöztetett munkáltság és semmittevés után a pihenés. A koalíció, mely egyenes megtagadása, minden ellenkező állítás dacára, az eljövendő új korszaknak, együtt marad, mert a történelmi liberalizmus, ha csakugyan ezt jelenti a parlament folyosóján váltott eszmecserék végeredménye és Andrássy beszéde, semmi egyéb mint egy újabb taktika és praktika. A taktizálás és praktizálás a koalíció betegsége, ez biztosan meg fogja ölni; de az ellenmég, mely egyszersmind az új életet is jelentse, nem állhat ugyanolyan anyagból mint maga az erjesztő toxin. A nemzet életét fenyegető veszélyeket „a történelmi liberalizmussal“ nem háríthatjuk el. Új pártalakulásokra van szükség. Ez tagadhatatlan tény. De ez új pártoknak csak kettő között lehet választaniok. Modern Magyarországot akarnak-e teremteni az adott viszonyoknak megfelelő becsületes reformokkal, közelebb akarják-e vinni Kossuth Lajos elveit, a demokratikus Magyarországot a megvalósulásához, a szociális erők egyensúlyba hozatala által: vagy azt vallják: semmi eltolódás a társadalmi rétegekben, maradjon minden azon korlátok között, a melyek közé becsülvén ma elvérzik. Hi Guelf, hi Ghibelin. Csak két pártot képzelhetünk el, a nép igaz és megfelelő képviselőit. Az egyik radikálisan tovább fejleszt, a másik konzerválni törekszik. Elvi alapokra kell helyezkedniök, megalkuvás nélkül, mert különben elveszti lába alól a talajt: a népet, mint ahogy ezt a mi parlamentünk elvesztette. A nép is mást akar, képviselői

pedig nem akarnak egyebet, mint hosszú életűek lenni ezen a földön s azért tisztelik szülőjüket: a koalíciót. Nem tulajdonitunk azért történelmi jelentőséget *Justh Gyula* dorgatoriumának. Ez az egyenes lelkű ember, ha mást akart volna, mint, hogy egy kissé észretérítse s megokosítsa az önmagukról s elveikről megfélemedező, minden szabadságot már csizma sarokkal tipró epigonokat, akkor ennek következményeit is levonta volna. Mert utóvégre tényleg nem járja, hogy a függetlenségi párt hallgatóságos beleegyezésével proklamálják Magyarországon a közep-kort. Nem hirdetik tehát, hogy vége a reakciónak, holnap reggel ismét előbujik, mert elcsúszottak a felhők. Nem. Ez a parlament még mindig nem vétkezett eleget a nép ellen. A nép még hiszi, hogy megvalósítja az önálló vámtérületet és az általános választói jogot. Az önálló vámtérületért folyik a harc. A kormányt munkájában zavarni, hazafiatlan és okatlan munka lenne. Legyen mögötte a nemzet midőn ádáz ellenfelével küzd. Várjuk be a végét. A választó jogi reform körüli hallgatást is ennek a titáni feladatnak a teljesítéséért fogadjuk el kifogásnak.

— **Az állandó népkonyha és a szegényügy végleges rendezése.** A férfi kórházat a város bérbe adja az ideglenesen elhelyezett népkonyha bezárul azért, hogy mint a város társadalmi humanizmusának élő tanúja egy megfelelő otthonban, állandóan, üssön tanyát. A közgyűlés ugyanis utasította a tanácsot, hogy tegye tanulmány tárgyává a szegénytelen állapotban lévő s a városhoz egy általában nem méltó módon kezelt szegényügy végleges rendezésének kérdését s tegyen javaslatot a közgyűlésnek. Mint értesülünk a tanács oly módon akar a heti segélyezésnek s az ezen tessék-lássék segítség nyomán sajnálatosan tapasztalható koldulásnak véget vetni, hogy a mai szegényházat úgy építeti át, hogy ott legalább 60 szegény állandó elhelyezést nyerjen. A menedékházzal kapcsolatosan egy foglalkoztató műhelyt szerveznek úgy, hogy nem pusztán könyöradományt élvez az, a kit az élet erre az utolsó menedékhelyre be úz. Itt nyer majd elhelyezést az állandó népkonyha, mely egész éven át, minimális áron látja el ebéddel, a kit kereseti viszonyai az igénybevételre szorítanak. Ezen intézmények létesítése természetesen egy újabb megterhelhetését jelentik a terhekkel túlon-túl megrakott polgárság számára. Azért ezen kérdések megoldása akkor válik aktuálissá ha

— Czudar hideg van önkéntes ur. Siessünk a vártaszobába, ott majd felmelegszik. Szereztünk fát a szomszéd pinczéből, tüzelhetünk egész reggelig.

En bizony egész megfélemedeztem a hidegről. Másutt jártak gondolataim, nem: az időjárásom. Csak mikor a vártaszobába értem, vettem észre, hogy egész tisztességesen összefagytam. A kezemfeje megdermett, meg se tudtam mozdítani, a káplárnak kellett a keztyűt lehuzni róla. Fülemben éles, metsző fájdalom hasogatódzott, mintna száz meg száz apró tüvel szurkáltak volna.

A vártán volt velem együtt egy zágrábi horvát flu is. Önkéntes társam, katonai pajtásom csendes jó czimbora, aki többnyire velünk magyarokkal tartott. Azért szolgált magyar ezredben, hogy a magyar nyelvet megtanulja, a magyar katonát megismerje.

A vártá szoba vaskályhájába vidáman pattogott a tűz. Oda telepedtünk melléje és beszélgetni kezdtünk. Elmondottam neki, mit láttam, mit hallottam, az imént. Elkomorodott és rövid szünet után így válaszolt:

— Elmondom neked e szép leány történetét. Tudom meg fog hatni sorsa téged is. Zlaticának hívják, s leánya Mikszics Lázárnak, a híres horvát politikusknak. Mikszicsét hírből

bizonyosan jól ismered. Fanatikus horvát, a legtulzobbak közül való, aki ádáz gyűlölettel viseltetik a magyarok iránt. Miért? ennek csak ő a megmondhatója. Az azonban bizonyos, hogy a horvát nép minden bajának, nyomorúságának okát a magyarokban látja, s ahol csak tudja, becsméri, gyalázza őket. Emlékezhetsz a tavaszi nagy magyarellenes tüntetésekre, mikor a király Zágrábban járt, azokat a tüntetéseket is Mikszics Lázár rendezte. Felesége néhány év előtt elhalt, s így, egyetlen gyermeke Zlaticza egyedül maradt vele.

A múlt télen ide helyezték át a huszárrokhöz egy főhadnagyt. Csinos, barna, gavallér uri ember. Régi magyar nemesi család sarja. Nekem testi lelki jóbarátom.

Ezzel megismerkedett Zlaticza. Az ismeretség meglehetősen regényes körülmények között jött létre. Elmondom neked azt is, talán nem érdektelen.

Egy téli délután korcsolyázni mentünk a Száva jegére. A katonabanda valami vidám keringőt harsogott. Ott volt a jégen a város valamennyi szép asszonya, szép leánya. Ott volt Zlaticza is. A főhadnagynak mindjárt feltűnt a karcsu termetű, gyönyörű arcú leánya s kíváncsian kérdezősködött felőle.

A sima jégtükrön csipős északi szél sepegt végig pirosra festve a korcsolyázók arczeit. A magas partról leszakított egy katangkórót, s leszaladt vele a jégtükrökre. Ott megállította, tánczoltani kezdte, hatalmasan megforgatta, majd megint felkapta s rohant egyenesen Zlaticza felé.

A leány észrevette a veszedelmet, ki akart térni a kóró elől. Szándéka azonban nem sikerült. A katangkoró egy hirtelen kanyarulattal korcsolyája alatt termett. Zlaticza elsápadt s megtántorodott. E pillanatban mellette termet a főhadnagy. Erős karjaival megfogta estében a leányt, aki pirulva mondott köszönetet.

Igy ismerkedtek meg.

Ezután naponként találkoztak a jégen. Barátom szemmel láthatólag boldog volt, s én láttam azt is, hogy Zlaticza szive szintén szerelmre lobbant.

Pár hét múlva közölte velem, hogy megkéri Zlaticza kezét. En helyesltem elhatározását, de közöltem vele mindjárt aggodalmamat is.

— Zlaticza atyja fanatikus bolond horvát félek hogy akadályokat gördít a házasság elé. A főhadnagy kinevetett:

a polgárok fizetőképessége kissé megszilárdul. A „szegény adó“-t, mint a városházán az új adó nevet elnevezték, úgy van tervezve, hogy azt azok is viseljék, a kik külön a város közterhehez nem járulnak hozzá. Eddig ez így szépen hangzik és érthető. Azonban nem értjük azt a politikát, mely a sürgős égetően sürgős kérdések megoldását nyugodt lélekkel elhalasztja és a megvalósítástól ég és földnyi távolságra eső gondolat megtestesítését minden áron keresztül hajítja, hogy ezzel a trivialis fordulattal éljünk. Mikor és miből fogják Komáromban azokban a városrészekben a csatornákat kiépíteni, a melyeknek lakossága már most is zúgolódva fizeti a csatornadíjakat. Miből? A négy százalékos csatorna illetékből nem. Mert az az adósságok fizetésére és a már meglévő csatornák fenntartására szükséges. Ebből csatorna építési tömeget soha sem fog teremteni a város. Mikor? Erre nem akarunk felelni mert nem mi vagyunk a százesztendőös jövődó mondók. Mire való volt tehát ez a segítség? Nem volt égetőbb a szegény ügyben, a népkönyhának kérdése? Csak felvetettük a kérdést mert közel fekvő és mert a közvéleményt is foglalkoztatja. A polgárság körében ugyanis erős hajlandóság van arra, hogy tömeges kérvénnyel járuljon a közgyűlés illetve a belügyminiszter elé, és kérje a csatornázási szabályrendeletnek revízióját, mert mai alakjában, a közegészségügyi intézmények iránti legrajongóbb lelkesedés mellett sem nyújtanak annak intézkedései teljes megnyugvást.

„Becsületbeli tartozás.“

A tanítók fizetésrendezése. — Zugolódhatnak. — Elégedetlenségük megokolt.

Az iskola révén akar a kormány erős magyarságot teremteni. Fél rendszabály. De ezt is balkézzel, sőt két balkézzel teszi. A rég várva várt fizetés rendezés, amint azt az alábbi sorok mutatják nem egészen úgy fest, ahogy azt a kormány lapjai kiszínezték. Közre adjuk e sorokat mert frappánsan világít bele a helyzetbe s érezzük belőlük, hogy az iskola és tanítói pálya iránti szeretet vezette írójukat.

Izzó hangulatu zugolódás a tanítók részéről, a népkultura követelménye a társadalom mozgalmában s az egész közélet igazságérzete a legvalószínűbb, nemzeti feladatot

teljesítő munkások, a néptanítók szolgálata illő honorálásának elismerésében kényszerítették a törvényhozást hogy a nemzet „becsületbeli tartozását“ fizesse ki a néptanítóknak.

A fizetés kötelezettségéről szóló javaslat napvilágot látott. A parlament közoktatásügyi bizottsága már tárgyalta és legtöbbszörre a miniszternek szóló biztató nyilatkozásával. A tanítók azonban a törvényjavaslatot, nem fogadják azzal a megalégedéssel, amelyre a miniszter számított.

Különösen visszatetszést szül tanítói körökben, hogy a tanítókat frakciókra szaggatja, különbséget téve közöttük az iskola jellege és helye szerint. Nem törődve azzal az igazsággal, hogy minden helyen, bármily jellegű iskolánál egyformán nemzeti feladatot, egyforma kultur missiót teljesít minden tanító; s azért a fizetésben való megkülönböztetésnek, csak a szolgálat évek aránya szerint van helye.

Aztán a kántortanítókkal való szűkebb-lúség, mely szerint arra vannak kényszerítve, hogy a tanítás munkakörén kívül eső, terhes mellék foglalkozás révén szerzett, jól megérdemelt kántori mellék jövedelmükkel segítsenek eltartani egy egy tanítót az iskola fenntartó intézménynek és ezen intézményeket magában foglaló államnak is, mind olyan sérelmek, melyek újból forrongásban tartják a tanítókat s így nem alaptalan az az aggodalmunk, hogy tanítóink egyleti élete folytatása lesz — a multnak, az „anyagi helyzet“ munkakedvet ölt s az idealismus jegyében végzendő szellemi önképzés terjedelmességét folytató hánytorgatásának.

Ha így lesz — pedig ez bekövetkezik — ki dobhat követ tanítóinkra ha zúgolódó következésben nyilvánul újból egyleti életük, melyet a miniszter a szellemi képzés műhelyévé kíván átalakítani. Az akaratnak nem ilyen eszközökkel kell dolgoznia

Aztán mivel érdemelték azok az érdekes sok sok éven át becsülettel szolgáló községi és felekezeti tanítók, hogy fizetés rendezésük a törvényjavaslatban az iskola fenntartók kedvéért, még három évre eltolásék? Hogy ne kapjanak semmit! Mert hisz három év elég idő ahhoz, hogy egy-egy, harminczöt éven át az iskola tüdőt ölt levegőjében működő tanító eljusson a nyugdíjhoz vagy a koporsóhoz.

A törvényjavaslat tervezésekor a kulturpolitikus felett győzött a pénzügy-politikus. Ebben a vallási és nyelvi tekintetben széttagolt országban az egységes állami népok-

tatás eszméjének remény virágai meg vannak tépve s nyilvánvaló dolog, hogy az állami népoktatás eszméjétől ma távolabb állunk, mint egy évtized előtt. Aztán az egész törvényjavaslat a nemzeti Génius magyarországtérjesztő vágyának nagyon sovány falatokat nyújt. E tekintetben a negyvenes évek törvényhozása is radikálisabb álláspontra helyezkedett, mint ez a „nemzetinek“ hirdett parlamentarizmus kormány. A tanítók országos bizottsága ma ülésezik. Kétségen kívül követelni fogja a sérelmes s-ok elhagyását. Magának a törvényhozásnak pedig a tanítók javadalmának rendezésében nem szabad fél munkát végezni. Az állam háztartásnak a nagyobb áldozat hozataltól sem helyes visszariadnia. A nemzet szellemi életének emelésére a népiskolák szolgálnak a leghathatósabban. Az emeltyüt meg kell becsülnünk, annak mozgató motorában a néptanítóban.

A tanítók országos bizottsága ma a következő felhívást bocsátotta ki:

Nyílt levél a tanítókhöz!

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslatot benyújtotta, — azt a képviselőház rövid idő alatt le is fogja tárgyalni.

Az Országos Bizottság a törvényjavaslat módosítását kéri a törvényhozástól. Ezt a kérésünket megfelelő alakban a képviselő uraknak még e héten kezelhez juttatjuk.

Felkértünk most minden egyes tanítót, hogy külön-külön levélben kérje fel azonnal saját kerülete országgyűlési képviselőjét, hogy a Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának részére megküldött s a tanítók jogos kívánságait tartalmazó munkálatait hathatósan támogatni sziveskedjenek.

Kérjük végül, hogy eljárásukról bennünket sürgősen értesítsenek.

Egyöntetű, gyors eljárás nem maradhat sikertelenül!

Hazafias üdvözzettel

Budapest, 1907. február hó 25-én

a Magyarországi Tanítók
Országos Bizottsága.

— Hogyan beszélhetsz ilyen naivul, hát nem tudod hogy Zlaticza és én szeretjük egymást? Mikszics Lázár imádja egyetlen leányát s így kezét nem tagadhatja meg tőlem. De mi kifogása is lehetne ellenem? Családom egyike a legtisztelteméltóbbaknak. Vagyonom van, s az hogy magyar vagyok, nem szégyenem, de büszkeségem.

— Adja isten, hogy hitedben ne csalatkozzál!

— Amitől félttem, bekövetkezett. Mikszics Lázár nagy haragra gyulladt, mikor megtudta a főhadnagy szándékát s a leghatározottabban tiltakozott a házasság ellen. Kijelentette, hogy inkább megöli leányát, sem hogy magyar embernek legyen a felesége. Ez meggyalázása lenne az ő egész politikai multjának. Elhatározását meg nem másította: kiadta útját a főhadnagynak. Nem használt se könyörgés, se fenyegetődzés. Hiába folytak Zlaticza könnyei.

Mikor látta, hogy szándékától nem tudja eltántorítani a leányát, hidegvíz-gyógyintézetbe vitte s ott tartotta egész a nyár végéig. Barátom mindent elkövetett minden követ megmozgatott a szegény leány kiszabadítására, de minden kísérlete eredménytelen maradt.

Mikszics Lázárnak hatalmasabb konnexiói voltak, mint neki, s így azt is kivitte hogy egy szép napon elhelyezték Zágrárból, valahova Erdélybe, a világ végére.

Könnyezve bucsuzott el tőlem. Bucsuzáskor megesküdött, hogy nem mond le Zlaticzáról. Ez még tavasszal történt. Azóta hetenként felkeres soráival, s ezekből azt látom, hogy szegény szerencsétlen még mindig reménykedik. Bizonyos pedig, hogy hiába. Mikszics nem fog engedni soha s így isten tudja csak, mi történik velük.

Ez Zlaticza története.
Most már érteni fogod azokat, amiket láttál és hallottál.

Egyet-mást szerettem volna kérdezni barátomtól, a vártakommandás azonban hozzá lépett s figyelmeztette:

— Önkéntes uron van a sor, mindjárt két óra. Készülődjék fel, hogy felváltsa az utcán az őrt.

Engedelmeskedett a parancsoknak. Felkészülődött s miután kezett fogott velem eltávozott.

Nekem egy ideig még fejemben járt a szép Zlaticza históriája de azután elnyomott a buzgóság. Elaludtam a kemény padon s csak reggel ébredtem fel, mikor a vártakom-

mandás felrázott, hogy készülődjek fel, mert indulunk a kaszárnnyába, vége a vártának.

Azóta hat esztendő telt el. Más városban más emberek, más viszonyok között egészen megfeledkeztem a szép Zlaticzáról s szomorú történetéről. A nyáron aztán megtudtam a történet folytatását.

A Balaton mellett töltöttem néhány napot. Elnézegtettem a nagy tó tengerzöld vizét, a tihanyi apátság kéttornyú templomát, a Csobáncz romkoszoruzta ormát. Gyönyörű nyári este volt. A part fái fűrdtek a lemenő nap arany fényében.

Itt találkoztam barátommal, egykori katonapajtásommal. Azóta családot alapított és ügyvédkedik a horvát fővárosban. Megöröültünk a viszontlátásnak, s felelevenítettük a multnak emlékeit a katonaszentdótt. Séta közben hirtelen megállott, megragadta a karomat s így szólott hozzám?

— Emlékszel-e még Zlaticzára? Mikszics Lázár leányára?

— Hogyne, hogyne! De mond, mi történt a szegény leánnyal s barátoddal a főhadnaggyal?

— Különös a folytatása a történetnek, válaszolt miközben tovább sétálgattunk. Valóságosan regénybe illő. Ha nem tudnám, hogy

Komáromvármegye a vasuti politikában.

Kamara kerületi értekezlet. Erős küzdelem Győr és Komárom között.

A kereskedelmi kormány elakarja kényszeríteni a legközelebbi jövőben kiépítendő vasutvonalak általános tervezetét. Mielőtt ezt megtenné, megakarja hallgatni az érdekeltek véleményét is. A győri kereskedelmi és iparkamara mint a kerület érdekeltségének fóruma, a kerület törvényhatóságait hétfőn értekezletre hívta össze, hogy ott a kereskedelmi miniszter vasutfejlesztését tudtalanul leiratát a maguk véleményével egészítsék ki.

A vármegye a kamarához intézett leiratában azon kívánságának adott kifejezést, hogy a vármegye területén 4 új vasutvonal kapcsolja bele a vármegyét a szomszédos gazdasági körök sűrűjébe.

Kívánja, hogy: a komárom—érsekújvári vonal Hetény állomásából kiindulva Perbetén keresztül Nagy-Sarlóig, a murahegyi vonal Galántha állomásától kezdődően Gútán—Szi-món—Kamocsán át Komáromig, továbbá a Komárom—budapesti vonal Biatorbágy állomásától az esztergom—füzitői vasútnak a megye területén fekvő valamely állomásáig végül Ács—Bábolna—Bana—Győr közti vasuti összeköttetését.

Komárom város képviselőiben dr. Gaal Gyula a Galántha—Komárom, továbbá a Hetény—Nagy-Sarló közti vasutösszeköttetés érdekében kardoskodott talpraesetten és meggyőző érvekkel.

Itt nem hallgathatunk el egy megjegyzést. A kamara szervezeténél fogva mindig a székhely érdekeinek hathatósabb képviselőt viseli szívében. A beltárgyak helynek túlnyomó erőmennyiségét állítják szembe a 4 taggal képviselt s a székhelyen kívül eső helylyel, így történhetik meg, hogy míg a székhely mindnyájunk örömeire bámulusat fejlődésnek, amerikai jellegű haladásnak indul addig mi, akik sokkal kedvezőbb geográfiai fekvéssel rendelkezünk és az ország védelmének biztonságainak óriási áldozatokat hozunk, valóságos mostoha gyermekei vagyunk a kamara gondoskodásának.

Nem becsüljük túl a kamara hatáskörét, de nem hunyunk szemet a szomorú valóság előtt. Lapunk más helyén reá mutatunk e visszás helyzet más jellegű követke-

valójában megtörtént, magam is azt hinném, hogy valamelyik regényíró fantáziájának szüleménye.

Hogyan történt, hogyan nem, de úgy történt, hogy az öreg Mikszics még abban az esztendőben megismerkedett egy özvegy asszonnyal. Szép fiatal menyecskével, özvegyével egy zalamegyei földbirtokosnak. Hogy esett, hogyanem, de megese, hogy Mikszics Lázár beleszeretett az özvegybe. Kemény és erős harcot vívott önmagával, s az eredmény az lett, hogy feleségül vette az özvegyet. Szerelme győzött elfogult gyűlölete felett. Nem állott tovább utjában leánya boldogságának sem, feleségül adta ahhoz, akiért annyit szenvedett: a főhadnagyhoz.

Elbeszélését hirtelen megszakította, fiatal pár közeledett felénk. Ragyogó szépségű fiatal asszony, arczáról leragyogott a csendes boldogság. Karját férje karjába fűzte. Daliás természetű, energikus arczvonású barna fiatal ember. Az asszonyka gyengéden hozzája simul, s arczába tekintve, mosolyogva beszélgetett.

Meglepetten megállottam s majdnem felkiáltottam:

— Zlaticza, Mikszics Lázár leánya!

ményeire és megjelöljük egy „közgazdasági bizottság“ megteremtése által annak lehetséges ellensúlyozását. A ki bírja-marja és a ki közelebb ül a tálhoz, az a jobb falatokat tűzi fel villájára. Értjük mi, mert ismerjük pusztán jellemét, lokálpatriotizmusát úgy Wencesz Jenő a győri polgármesternek és Goda Béla alispánnak álláspontját. Láttuk, hogy fáradhatlanul, leleményességgel küzdik ki városuk, vármegyéjük részére a legjelentéktelenebbnek látszó intézményt is. Hogyne vetnék latba egész sulyukat a vasutakért.

Azonban mindennek van határa. Lehetetlen nem követelhetnek ők sem. Pláne akkor ha nincs igazuk s a kamara a maga tekintélyével a téves álláspontot nem fedezheti.

Dr. Gaal Gyula városi főjegyző mint említettük, a Galántha—Komárom közti vasuti összeköttetésre nézve jelentette be elsősorban a város igényeit. Ervei megdönthetetlenek.

Felvilágosította az értekezletet arról, hogy Komárom polgársága azáltal, hogy a város erős jellegének ipari és kereskedelmi bálványait ellensúlyozza óriási áldozatokkal csatolta be Ujvárost, mert tüdejét összeroppanással fenyegető erődítmények által mintegy vasgyűrűvel mozdulatlanra kárthatva, teret és alkalmat akart szerezni ipari és kereskedelmi fejlődésre. Bebizonyította, hogy nemcsak gazdagodásunk lehetőségét áldoztuk fel, hanem kulturális emelkedésünket is megnehezítettük az önkéntes szegénységi fogadalommal. Hosszu vajadás után jutunk el a főgymnáziumig. Tehát az országok erkölcsi kötelessége, hogy ezért nekünk kárpótlást nyújtson. Emellett szól a város erőd jellege, mely egy esetleges rossz háború alkalmából az északi határszélre vonuló hadtestek etapején legfontosabb felszélési és tartalék rezervoír.

Goda Béla győrvármegye alispánja a Galántha—komárom—Győr vasuti relációért szállott sikra, melyet Medvénel építendő állandó vasuti hiddal tart megoldandónak már azért is, mert a galántha—komáromi utvonal a sok áthidalás következtében drága lenne. Ehhez az okoskodáshoz hozzájárult Vemesz Jenő polgármester is.

Dr. Gaal Gyula reflektálva az alispán hamis érvelésére, figyelmeztette az értekezletet arra, hogy az érsekújvár—komáromi vasut építése folytán az áthidalások kérdése megvan oldva s a hetény—nagy-sarlói vasut által a stratégia követelményeknek egyszerre három majdan párhuzamos vonal tehet eleget.

Az értekezlet elnöke Hlatky-Schlichter Lajos kamarai alelnök. Kijelentette, hogy a kamara az elhangzott észrevételeket a maga véleményével együtt felterjeszli a kereskedelmi miniszterhez.

Ez az utóbbi aggaszt bennünket, ez az, a mitől a mi érdekeink háttérbe szorítását féljük. Felhívjuk a város és vármegye hatóságait, a gazdasági egyesületet, hogy legyenek résen.

H i r e k.

— Áthelyezések Nári Szabó Elek komáromi törvényszéki elnököt saját kérelmére a veszprémi törvényszékhez helyezték át.

Antal Zoltán tatai kir. állatorvost a földmivélsügyi miniszter Pozsonyba helyezte át, helyébe Schulmayer Mátyás nagyigmándi kir. állatorvos ment, Nagyigmándra pedig Buschel Flórián lett kinevezve.

Simigh Mária izsai postamesternőt a dunaalmási postahivatalhoz helyezték át.

— Orvosok eskütétele. A kórházi bizottság tegnap délután 3 órakor Domány János kir. tanácsos polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen a kórház igazgató főorvosa dr. Lipscher Mór, a belgyógyászati osztály vezetője dr. Csukás István és dr. Gyömörey Oszkár segédorvos letették a hivatalos esküt. A bizottság az eskütétel után a volt férfikórház bérbeadásának módzataival foglalkozott.

— Lelkész választások. A komáromi ev. ref. egyháznál üresedésben levő hitoktatói lelkészi állást, mult hó 27-én Varga Sándor eddigi helyettes hitoktatóval töltötték be. Varga megválasztását a város közönsége teljes megalapozással fogadta.

A nagykeszi egyházközség, Tóth Kálmán helybeli segédlelkészt egyhangulag választotta meg lelkészévé.

— Városi közgyűlés. A város törvényhatósági bizottsága március hó 13-án közgyűlést tart, a melynek legfontosabb feladata lesz a megüresedett tisztviselői állások választás utján történendő betöltése.

— Hírek a református egyház köréből.

Csütörtökön d. e. az ev. ref. egyházmegye rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya a gondnoki s esperesi szék betöltése volt a közgyűlés először Veress Ede elhunyt esperes lelkészi érdemeit jegyzőkönyvébe iktatta az elnökség; ezután az elnökség tudatta Darányi Ignác lemondását a gondnoki székről s azon elhatározását, hogy lemondásához ragaszkodik s ennek visszavonására nem hajlandó. A közgyűlés a lemondást sajnálattal vette tudomásul. s elismerésének kifejezésül Darányit megválasztotta az egyházmegye örökös tiszteletbeli gondnokává. Ezekután elrendelte a közgyűlés az esperesi s a gondnoki székek betöltését március 25-re. A gondnoki állásra mint értesülünk három jelölt is van. Pogrányi József legidősb tanácsbíró, Kálmán Rudolf főispán és Szabó György komáromi ügyvéd személyében. Mindahárom jelöltnek erős pártja van. Az esperesi szék minden valószínűség szerint Tóth Kálmán eddigi egyházi főjegyzővel fog betöltetni. A főgondnoki tisztség betöltése s a jövő évi adókulcs megállapítása volt a napirendje a mult hó 24-én megtartott presbyteriumi ülésnek. A főgondnoki tisztségre, az egyház ketős szavazatát gróf Tisza Istvánra adták le. A folyó évi adókulcs 14%-ban állapított meg. A temető rendezésére Szabó György egyh. ügy. elnökte mellett bizottságot küldött ki. A közgyűlést az ülés március 10-re tűzte ki.

Az Ahavath-Achim ünnepe. Harmincz éve hű sáfárja, önfeláldozó pénztárosa Weisz Fülöp a komáromi Ahavath-Achim együletnek, mely mint a vasárnapi jubileumi ünnepség illusztris szónoka, dr. Schnitzer Armin főrabbi mondotta, ez előtt 37 évvel a végenyészet szomorú színhelyén, a temetőben született meg. A testvéri szeretetet gyakorló egyület ugyanis a férj halálával támasz nélkül maradó özvegyek és árvák felé nyújtja segítő kezét, jelentékeny összeggel, 700 koronával siet szomorú helyzetük megkönnyítésére. Weisz Fülöp sáfarkodása alatt az egyesület vagyona egyre szaporodott, mert fáradtságát nem ismerve agítált az egyület érdekeiért s elhagyottak és a jótékonyág nevében. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor diszközgyűléssel vette kezdetét az ünnepség, mely az izraelita hitközség dísztermében folyt le az egyleti és hitközségi tagok nagyszámu részvételével. Weisz Jenő egyleti elnök megnyitja után Wolf Gyula jegyző felolvasta a választmány-nak jegyzőkönyvébe foglalt azon határozatát,

mely kimondja, hogy Weisz Fülöpnek az egylet körül szerzett érdemeit diszközgyűlés keretében hálával ismeri el s öt erről egy remekbe készült albumban értesíti. Az ünnepeket Erneyi Jakab alelnök vezetésével egy küldöttség hívta meg a gyűlésbe a hol előbb az elnök, majd az ünnepi szónak, dr. Schnitzler főrabbi méltatták ékes szavakkal érdemeit, a melyekért Weisz Fülöp köszönetet mondott. Este fényesen sikerült ünnepi lakoma gyűjtötte egybe társadalmi és rangkülömbőség nélkül az egylet tagjait, a jubiláns tisztelőit és családját. Szébbnél szebb felkészöntők keretében üdvözölték az egyszerű és puritán polgárt, a ki a jótékonyág gyakorlásában nemes gondolkodást és érző szívet tanusít. A vidám társaság a reggeli órákig maradt együtt.

— **Közgyűlés.** A Komárom és Vidéke fogyasztási szövetkezet ma d. e. 11 órakor tartja III. évi közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Az igazgatóság jelentése. 3. A felügyelő bizottság jelentése. 3. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása. 4. Az igazgatóság újra való megalakítása. 5. Felügyelő bizottság választása. 6. Alapszabály-módosítás. 7. Indítványok.

— **Tehát nem III-ad osztályos gyorsvonat.** Eminens nemzeti és gazdasági érdekünk, hogy a nyugati határvármegyék lakói, a melyek a kényelmes és olcsó bécsi összeköttetés révén Ausztria termelői piaci felé gravitálnak minden eszközzel a főváros számára nyereszenek meg. A pozsony—bécsi villamos közlekedése, mely Pozsonyt még közlelőbb viszi Bécshez ezt az érdeket még szembeszökőbbé teszi. Azért az egész Dunántul örömmel üdvözölte a kormányt az elhatározását, hogy a Grác—Budapest közti vonalán egy a kereskedő követelményeknek megfelelő gyorsvonatot állít be a menetrendbe s azon III-ad osztályu kocsikat is járat. Az új vonat tényleg meg fog indulni május elsején, de az nem gyorsvonat lesz, hanem 90 kilométeres sebességgel közlekedő gyorsított személyvonat, mint a Soproni Napló következő értesítése is megerősíti:

„Lapunk előző számában megirtuk, hogy Sopronmegyének és Sopron városnak Budapesttel való vasuti összeköttetése lényeges átalakulás küszöbén áll. Most legilletékesebb helyről nyertünk értesítést, mely szerint az általunk jelzett új vonatnak Sopron és Budapest között május 1-től kezdve rendszeres közlekedése befejezett dolog. Az új vonat reggel 5 óra 30 perckor indul Sopronból és délelőtt 10 órakor ér a fővárosba. Visszafelé pedig délután 5 óra 10 perckor indul és este 10 óra 18 perckor érkezik Sopronba. Bár a vonat, mely csak az állomásokon fog megállapodni (a megállóhelyek figyelembe nem jönnek), kilenczven kilométeres sebességgel halad, mégis személyvonat lesz a hivatalos elnevezése, minek az a gyakorlati haszna, hogy III. oszt. kocsikkal is el lesz látva.

Városunkból Budapest felé tehát körülbelül reggel 8 órakor, Győr felé este 7 órakor fog ezen vonat indulni.

— **Az ipartestület közgyűlése.** A Komáromi Ipartestület február 24-én tartotta meg XIX. évi rendes közgyűlését, a közgyűlést Sárkány Ferenc rendőrfőkapitány ipartestületi díszelnök vezette, az inarhatóság részéről Reviczky Béla alkapitány, iparhatósági biztoss jelent meg. — A gyűlés lefolyásában igen élénk volt mindvégig. Az előterjesztett múlt évről szóló jelentést tudomásul vették, az 1906. évi zárószépmódásokat meg-

vizsgálták és jóváhagyták, a tisztviselőknek erre nézve a felmentvényt megadták. Az 1907. évi költségvetést az előjáróság szerint állapították meg. A közgyűlés végén a kisorsolt tiz előjárósági tag helyét töltötték be titkos szavazás útján új előjárósági tagoknak megválasztottak: Németh János cipész, Stivegh János nyerges, Ifj. Pilez Károly építő, Rongrácz Sándor szabó, Tóth Jenő asztalos, Szent György borbély, Nagy Lajos bogárn, Furinda Ferenc csizmadia, Török János szobafestő és Mórocz Zsigmond hentes. Póttagok lettek: Török András lakatos, Tóth József ács és Berta József kádár. A közgyűlés délután 4 órakor végződött.

— **Sorozások a vármegyében.** A vármegye alispánja összeállította az 1907. évi ujonczozási tervezetet, mely szerint a sorozás április 8-án veendi kezdetét. A sorozások polgári elnöke minden járásban Öhyecz Dénes alispán. Tatán 809 állításkötelest vizsgál meg a bizottság, melynek helyettes elnökei Kisfaludy Sándor és Paal Lajos biz. tagok. A sorozás a tatai járásban Tatán lesz április 8—10, 12, 13 és 15-én tart. Az udvardi járásban hol 876 állítás köteles van helyettes polg. elnökök. Zichy Miklós gróf és galántai Farkas Ferenc biz. tagok. A sorozás Ógyallán április 15—18. napjain folyik. A csallóközi járásban helyettes elnökök Losonczy Elemér és Ruttkay Béla biz. tagok. A sorozás Nemesócsán lesz, határideje április 20 22—24. napjai, itt 757 állításköteles áll a bizottság elé. A gesztesi járásban Mihályi Ignác és Lőzert Kálmán a helyettes polgári sorozó bizottsági elnökök. A sorozáson mely április 35. 27, 29, és 30. napjain megy végbe, 781 állítás köteles tartozik megjelenni. Az összes sorozásoknál Farkas Benő dr. tiszti főorvos működik közre, akit az illető járási orvosok helyettesítenek e tisztében.

— **Óvári Lajos normális.** A komáromi kir. törvényszék még mindig foglalkoztatja néhai Fleischmann Salamonné gyilkosa bűnpörének előkészítése. Óvári védője ugyanis azt a kérelmet terjesztette a vádtanács elé, hogy vizsgálta meg a törvényszék Óvári elmebeli állapotát. A törvényszék helyt adott a kérelemnek s a törvényszéki orvosok már elkészültek megfigyelésük jegyzőkönyvbe foglalásával. Óvárit teljesen épelméjűnek találták. Dr. Szabó minthogy kifsok degenerációt észlelték védettjén annak valamelyik elme-gyógyintézetbe való szállítását hozta javaslatba. A törvényszék dr. Szabó javaslatának nem adott helyet.

— **Békeltető bizottsági tagok választása.** A helybeli ipartestület békeltető bizottsági segép tagjának megbízása lejárt. Az új bizottsági tagok választása ma d. u. 2 órakor megy végbe. A szervezett munkásság erősen agítál az ő jelöltjeinek beválasztása érdekében. Hivatalos jelöltjeit: Árki Lajos szabó, Beck Ferenc bádogos, Czill Ferenc nyomdász, Csóka Zsigmond ács, Csillag Ignác szabó, Etlinger Károly ács, Fogl Károly bádogos, Horváth János szabó, Hanzsér János nyomdász, Ivanics Gyula bádogos, Kósa Lajos nyomdász, Khon Béla mészáros, Koczner József fazekas, Khon Vilmos szabó, Laviczki Pál asztalos, Munka Ferenc nyomdász, Mettesich Karoly asztalos, Mettesich Kálmán nyomdász, Peidl Imre szabó, Papp Antal nyomdász, Rebe József cipész, Stern Vilmos nyomdász, Szimacsek János ács, Schirez Ferenc szabó, Tarsai Sámuel ács, Végh Dezső nyomdász, Varga Pál kádár, Vencz János cipész, Varga István kőműves, Weisz Emil mészáros.

— **Sakkverseny Komáromban.** A komáromi sakk-kör, február hó 27-én tartott választmányi ülésben házi verseny rendezését határozta el. A versenyzők száma még vég-

leg megállapítva nincsen, az eddigiek szerint körülbelül 12-en vagy 14-en vesznek majd részt a nemes mérkőzésben. Díj lesz vagy hét. Az első díjjal jár a „Komáromi bajnok” czim is. A versenytét fejenként 3 korona, bánatpénz 5 korona. A verseny egyfordulós lesz és ha valami akadály nem jön közbe, márczius 10-én veszi kezdetét. A versenyzők hetenként ötször találkoznak esténként 6¹/₂ órától 9 óráig. Versenyhelyiség: a Maitz-féle vígadó kisterme. A nem tagok részére csak belépő jegy mellett lesz megengedve a verseny megtekintése.

— **Örizzkedjünk a könyvígécektől!** Van-e, ki e fogalmat: „könyvígéce” — nem ismeri? Ma már nemcsak városban, de bizony falun is alig akad ilyen ember. Keresztül kasul járták az országot ezek a válogatott „urak”, akik — tisztelet a ritka kivételeknek — a legaffináltabb fogásokkal ültetik fel a még mindig jóbiszemű közönséget, veszedelmes és kimondhatatlanul drága adósság csinálásra csábítva azokat, akik egyszerre fizetni nem tudván, részletfizetés útján szándékoznak irodalmi termékekre szert tenni. Nagy-Kanizsán minap négy uri asszonyt idéztek a járásbíró-ságokhoz, akiket egy könyvkiadó czög perelt be, mert megtagadták a fizetést azzal a megokolással, hogy az általuk vásárolt „Erzsébet-album” eladásából befolyó tiszta jövedelemből az Erzsébet szanatórium egy fillért sem kap, holott az ügynök épp azzal bírta őket a megrendelésre, hogy a mű tiszta jövedelme az Erzsébet szanatóriumnak van száva. Ez az eset, pedig még a „szelidebb” szédelgések egyike. Mennyi más sokkal bosszantóbb sokkal komisszabb dologról tudnának beszélni azok, akik egy-egy ilyen vígécnek karmái közé kerültek s könnyelműségük következményeit még ma is nyögik. Az a nagykanizsai tárgyalás alkalmat ad a sajtónak arra, hogy a közönség érdekében óvó figyelmeztetéssel lépjen fel s kiadja azt a már régen aktuálissá vált jelszót, hogy „örizzkedjünk a könyvígécektől”. Aki azzal is pártfogolni akarja a hazai irodalmat és tudományt, hogy könyveket vásárol; jól, nemesen cselekszik. Ám tegye ezt direkt uton s ne a könyvígécek útján, akik a lehető leglelketlenebb módon ássák alá a tisztességes könyvkereskedelmet s szereznek ezernyi bajt azoknak, akik ügyletekbe bocsájtottak velők. Azt a részletfizetési kedvezményt ugy is megkapja, ha közvetlenül a könyvkiadóval lép érintkezésbe s így legalább a saját érdekeit is megvédelmezheti. Városunk s vármegyénk művelt közönségének nem kell kétszer beszélnünk s meg vagyunk győződve arról, hogy ennek a felszólalásunknak is meg lesz az a hatása, hogy a könyvígécek nemsokára veszített területnek fogják tekinthetni ugy városunkat mint vármegyénket.

— **Elmaradt művészestély.** A komáromi aranyifjúságnak tegnapi hirdettét mulatsága, Dayka Balázs sürgönyi értesítésére, hogy a mulatságon nem jelenhet meg, elmaradt.

— **Öngyilkosság.** Ifj. Pilez Lajos f. hó 2-án délután a Temető soron lévő lakásán borotvával elvágta kezén és nyakán az ereket, s mielőtt észre vették volna, elvérzett. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **A Komáromi Football klub közgyűlése** határidejét márczius 17-re tűzte ki. A választmány elhatározta, hogy egy harmadik teniszpályát fog készíteni. A tagsági jegyeket is már széjjelküldtetett, azok kik netán nem kapták, forduljanak ez iránt a titkárhoz.

— **Bojkotált gyufagyár.** Jancsek János és fia rózsashegyi gyufagyáros czég a magyar ipar czégére alatt visszaélést követett el, de a kereskedők a visszaélésnek nyomára jutottak, visszavonták a megrendeléseket és kimondták a bojkotált a pánszláv czéloknek szolgáló czég ellen.

— **Kedélyes estély.** A komáromi szak-szervezeti összmunkásság ma este 8 órakor a szakegyesület Ferencz József-rakpartli helyiségében, érdekesnek ígérkező kedélyes estét rendez. Műsora a következő: 1. Marseillaise, Énekli a dalkar. 2. Forradalom, Csizmadia Sándortól szavalja Goda Antal. 3. Izé-kissaszony, monológ előadja Szalay Mariska k. a. 4. Gyűlölet, Csizmadia Sándortól szavalja Horváth József. 5. Férjhez menjek? monológ előadja Szalay Juliska k. a. 6. Apám emléke Csizmadia Sándortól szavalja Goda István. 7. Hipnotizmus, dialóg előadják Marossy Teruska k. a. és Gáborek Károly. 8. Három gránátos, Ábrányi Emiltől szavalja Langsádl Gyula. 9. Szeretem a férfiakat, monológ előadja Rebrus Annuska k. a. 10. Jólánnak, Csizmadia Sándortól szavalja Konczér József. 11. Egy ideges ember, monológ előadja Kalaba István. 12. Feltámadás, Ábrányi E.-től szavalja Horváth József. 13. Borus az ég, Énekli a dalkar. 10 perc szünet. 14. Egy baleset, dialóg előadják Horváth Erzsike k. a. és Farkas Mihály. 15. Piros szegfű, Csizmadia Sándortól szavalja Szalay Mariska k. a. 16. Tökfejű, monológ előadja Tóth Ferencz. 17. Márczius, Csizmadia Sándortól szavalja Angyal Mihály. 18. Légy, monológ előadja Gerhát József. 19. Hajnalhasadás, Csizmadia Sándortól szavalja Csóka István. 20. Se pénz, se posztó, monológ előadja Schlesinger Kornél. 21. Szeressetek, gyűlöljétek, Csizmadia Sándortól szavalja Szalay Juliska k. a. 22. Bakfis szerelem, monológ előadja Marossy Teruska k. a. 23. Két proletár asszony, Csizmadia Sándortól szavalja Horváth Józsefné. 24. Házas élet, monológ előadja Gáborek Károly. 25. Egy gondolat bánt engemet, Petőfi Sándortól szavalja Angyal Mihály. 26. Másod virágzás, dialóg előadják Szalay Juliska k. a. és Langsádl Gyula. 27. Álmodás, Csizmadia Sándortól szavalja Konczér József. 28. Fogadás, monológ előadja Kalaba István. 29. Marseillaise, Énekli a dalkar.

— **Vasárnap nincs ital!** Országos fel-tűnést keltett nem régen a biharmegyei Tamásda község határozata, melyben kimondta, hogy a korcsmákat vasárnap és ünnepnapokon be kell zárni. A fővárosi sajtó melegen üdvözölte ezt a kicsiny községet, egyben annak a reményének is kifejezést adott, hogy Tamásdának mennél több követője fog akadni. Akadt is követője, de az is — Biharmegyében. Bojt község képviselőtestülete látta be a korcsmák vasárnapi bezáratásának nagy erkölcsi értékét és határozatilag kimondta, hogy Tamásda község eljárását magáévá teszi. — Vajjon a komárommegyei községek közül melyik követi elsőnek a kitünő példát!

— **Győri nagyheti vásár.** A győrvárosi városi tanács a nagyheti vásárnak márczius 16., 17., 13. és 19. napjaira való áttételét kérte a minisztertől, mert máskülönben vásár hétfője — márcz. 25-én — ünnepre esett volna. A kereskedelmi miniszter a vásáráthelyezést megengedte. A kisasszonynapi vásár az idén aug. 31-én és szept. 1., 2., 3. napjain lesz.

— **Menekülés.** Farkasról tömegesen menekülnek az emberek. Temesmegyébe vándorolnak, hol az állam földjén fognak gazdálkodni. Eladják ingó és ingatlanukat, abban a reményben, hogy a rónaságon jobb sors-hoz jutnak. Eddig 30 család vándorolt ki a községből.

— **Minta paraszt gazdaság.** A földművelésügyi miniszter, a vármegyei Gazdasági Egyesület felterjesztésére elhatározta, hogy a vármegye területén Nagyigmánd és Perbete községekbe minta parasztagazdaságokat létesít. Utasította a komáromi m. kir. földműves iskola igazgatóját, hogy a gazd. egyesület kiküldöttjével állapítsa meg a mintagazdaságok üzemtervét.

— **Gyászrovat.** Mandl Vilmos kereskedő, Naszvadon szívzélhűdés következtében 59. évében elhalálozott. A megboldogultban Molnár Zsiga és Lajos nagybátyjukat gyászolják. A temetésen Budapestről gyermekeik kivül, számos Bpesti, Erzsébetfalvai, Miskolczi és Komáromi kereskedők voltak jelen. A megható gyászbeszédet az ógyallai rabbi végezte.

— **A hajózás megnyitása.** Ugy a Magyar Folyam és Tengerhajózási Rt. mint a osztrák Dunagőzhajósági társaság Budapest fölött febr. 26-tól kezdve megnyitotta az árufelvételt és pedig az előbbi Budapest Pozsony, Bécs, Korneuburg, utóbbi pedig a Budapest, Győr, Gönyő, Pozsony, Bécs, Korneuburg, Lincz, Passau, Regensburgi viszonylatban. Hogy a vállalatok a mai változó időjárás viszonyok mellett is ilyen korán felveszik az áruforgalmat az máv. forgalmi zavaira vezethető vissza és a kereskedő világ érdekében történik, amely a télen át nemcsak a forgalmi zavarok, hanem az igazságtalan gabona refakcja megvonása által is nagyban károsodott.

— **Gyógyszerek, vegyszerek, kötszer- és betegápolási cikkek legkötönyebb minőségben** Balassa Kornél „Abbazia” drogeriájában Budapest, VI. Andrásy-ut 47.

— **Egy fegyelmi ügy vége.** Tóth Kálmán gútai jegyző ellen évek óta folyt a fegyelmi eljárás. Ebben a több ügyből egyesített ügyben, mely közbetett felebbezések folytán minden fórumot megjárt, most érkezett le a belügyminiszter döntése, mellyel jóváhagyja a közigazgatási bizottság határozatát. A bizottság a nevezett községi jegyzőt állásába visszahelyezte.

— **A Gazdák Biztosító Szövetkezet** márczius 7-én Budapesten alapítói gyűlést tart. A gyűlésre, mint alapító tagot, ma meghívták Komáromvármegyét is.

— **Az iparosok és az ipartörvény.** A kis iparosok márczius 24-én és 25-én Budapesten országos kongresszust tartanak, amelyre az előkészítő bizottság meghívja a kereskedelmi kormányt és az ország összes ipartestületét. A kongresszusnak egyetlen tárgya lesz a kisiparosok állásfoglalása az ipartörvény módosítása ügyében.

— **Udvard község országos vásárai** 1907. évben: 1. Szt György napi vásár baromvásár április hó 22-én, hétfőn, kirakodóvásár április hó 23-án, kedden. 2. Junius 1-ső heti vásár baromvásár junius hó 3-án, hétfőn, kirakodóvásár junius hó 4-én, kedden. 3. Órangyal vásár baromvásár szeptember hó 2-án, hétfőn, kirakodóvásár szeptember hó 3-án, kedden. 4. Szt. Mihályi vásár baromvásár szeptember hó 20-án, hétfőn, kirakodóvásár október hó 1-én, kedden.

— **Több ezer elismerő levél** igazolja, hogy a „Milleniumtelep” Nagyósz, Torontálmegye a legjobban kezelt és legjobb fajtiszta szőlőoltványokat szállítja legolcsóbb árban. Műmelléklettel diszített magyar, német vagy szerb nyelvű nagy árjegyzékét kívánatra ingyen és kérmentve küldi.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. — Kérjünk határozottan *Ferencz József keserűvizet.*

— **A gyermek számárhurotos.** Ne késsen tehát megkérdezni az orvostól hogy mit tart a „Sirolin-Roche” nevű szerről. Számátalan orvosi vizsgálat eredményeként megállapított hogy számárhurot gyógyításánál semmiféle más szer nem állja ki a versenyt a „Sirolin-Roche”-val. A köhögést szünteti és gyorsan egészben elmúlik. A gyógyszerárakban kapható „Sirolin-Roche” teljesen ártalmatlan, nem izgat és a gyermekek kellemes jó íze miatt szívesen veszik.

— **Nincs** aki az izletes ételeket ne szeretné! Gyenge levelek, főzelékek, mártások jó ízt nyernek, ha tálalásnál néhány csepp Maggi-féle leves és ételízestőt csepegtetünk beléjük. Ez ízesítő nem főzendő az étellel, mint a só, megfelelő mennyiségben adandó hozzá.

Közgazdaság.

A vidék önállósítása.

Milyen a helyzet Komáromban?

Közgazdasági bizottság.

Az igazság útban van. Harec mindenütt a hamis tanok ellen. A közgazdaságban is. Nehezen megy, mert ennek az országnak az a szerencsétlensége, hogy a politikai életünk vezérei mindig mást hirdetnek mint a mit megvalósítanak.

A nagy közönség, a mely távolról szemléli a dolgokat s az eseményeket csak tudomásul veszi, önkénytelen arra gondol, hogy vezető köreink szerencsétlen tetteit vagy egy láthatatlan balkéz irányítja vagy, hogy az összes cselekvések tudatlanságok szüleményei.

Sohol a világon nem türi egy nemzet hogy vitális gazdasági érdekei koronkint fel-fel bukkanó s a piacra dobott jelszavak áldozatául vettessenek oda. Mi türiük.

Az egész nemzet gazdasági nevelésének hiánya éppen ma érezhető legfájdalmasabban, a midőn nemzetünk életében végre elérkezett a cselekvés ideje s hosszú évtizedekre készülünk kijelölni közgazdasági életünknek, vele fejlődésünknek utvonatát.

A gazdasági kérdéseknek pártpolitikai szempontokból történt és történő elbírálása, a gazdasági érdekeknek pártpolitikai czélokra való hasznosítása termi mérges gyümölcsseit. Termi pedig azért mert az arra hivatott vidéki érdekkörök bevonása nélkül olyan tényezők oktroálják felülről a nagyközönségre a nemzetgazdasági kérdésekben az elhatározást és cselekvést, a melyek, ép úgy mint köz-életünk sok más megnyilvánulásában, nem azt a cselekvési kört töltik be a melyre hivatottak, hanem, a melyet, itt bővebben

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES[®] IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

nem részletezendő okokból elfoglalniok éppen sikerült.

A vidék pedig mely egyébként kellő mennyiségű produkáló erővel rendelkezik, csodálatosképpen hozzácsokolt, és ettől ma sem akarja magát emancipálni, hogy nemcsak az irányítást de a kezdeményezést is felülről várja; ennek más következménye nem is lehet minthogy a vidék, tehát az egész ország pórázon vezetetik.

Ez a lap czélul tüzte maga elé, hogy minden tisztes eszköz felhasználásával a város és vármegye területén található és szunyonyadó produktív erőket felkuttassa, felébreszse az arra hivatott faktorokat cselekvésre ösztökélje, fáradságtalanul hirdesse, hogy nem felülről, nem kívülről kell a segítséget várnunk s nem onnan kell a fejlődés előmozdítását remélnünk. *Saját magunknak kell cselekednünk.*

E lapnak czélja az is, hogy minden melléktekintet nélkül reá mutasson arra is, ha városunk és vármegyénk közgazdasági életében helytelen irány vagy felfogás akarna érvényesülni s félretéve minden más természetű vonatkozást, hozzá fogunk szólni egyenes szókimondással közgazdasági életünkben mutatkozó minden eseményhez.

Csak tükör darabok azok a rajzok melyek itt alább következnek. Mind bizonyítékai a czéltudatos, a polgárius jólétet erős kezekkel megteremteni akaró és tudó vezetés hiányának. De reá világítanak arra az országos bajra is, hogy a polgárság szervezetlen s a hol szervezetbe állott ott csak a politikai hatalomért tette.

Kivételt csak a munkások bámulatra méltó szervezetei alkotnak.

Városunk kereskedelmi és ipari szempontokból tagadhatatlanul a legszerencsésebb fekvésű s praedestinálva van arra, hogy forgalmi gócpont legyen. Reá mutatunk arra, mert ez itt helyén van. — Városunk rövid távolságú egyenes összeköttetésben van a fővárossal és Ausztriával s e két piac aránylag csekély szállítási költségekkel veheti át mezőgazdasági termékeinket.

Kik eszközlik mezőgazdasági termékeink forgalmazását s milyen eszközök állanak rendelkezésükre?

Mezőgazdasági termékek forgalmazásához a közvetítő kereskedelemre feltétlenül szükségünk van, bár divatos az a jelszó, hogy a mezőgazdasági termelőt az ezen termékeket feldolgozó iparral vagy pláne a fogyasztóval kellene közvetlen összeköttetésbe hozni. Az eddigi kísérletek ezt nem igazolták.

Miképp van városunkban ezen közvetítő kereskedelem szervezve? Sehogy sem! Városunknak szakbeli kereskedői buzgón élnek hivatásuknak, dacára annak hogy a város még sohasem tett semmit a közvetítő kereskedelem akcióképességének fokozására.

Mit jelent ez a nemtörődomség egy oly város kereskedelmi életében, mely az ország

legfontosabb vasuti vonalán fekszik, 1 1/2 órányi gyorsvonatu távolságban az ország szívéből és 3 órányi távolságban legnagyobb természetes fogyasztónktól — azt kevés phantáziával is el lehet képzelni! Vagy talán a közvetítő kereskedelem felvirágoztatása és támogatására szolgál az a tény, hogy szép szabad kikötőnk — nem kikötő, hanem téglarakatár.

Nem akarjuk városunk illetékes tényezőit — vagy egyesek érdekeit támadni! Ez távol áll tőlünk — de élni fogunk mindig a tisztes kritika jogával — mindig ráfogunk mutatni arra ami meggyőződésünk szerint viszás és helytelen.

Helytelen pedig egy szabad kikötőnek lekötöttsége!

Nyiltan beszélünk!

Tudomásunk szerint Duna-partunk egy megállapított része bizonyos árért ipari és kereskedelmi czélokra bére adható és adandó! Tudomásunk szerint a rakodó parton nem csak áru raktárakat de amint értesülünk hajózási társulatok ügynökségeket akarnak létesíteni s ezek milyen nehézségekbe ütköznek bele?

Az okot nem kutatjuk — nem is tesszük itt szóvá de ebből az esetből kifolyólag és a közérdekben felvetünk egy eszmét!

Városunknak bőven vannak mindenféle bizottságai; szépészeti, közmívelődési stb. stb. szaporítsuk ezeknek számát eggyel; ez bizonyára nem fog, éppen nálunk, sohasem feleslegessé válni.

Szervezzünk egy bizottságot mely első sorban hivatva legyen minden, városunkban felvetődő közgazdasági tevékenységre vonatkozó kezdeményezést, amenyiben ez városunkat, mint olyant is érdekelné, vagy érintené, irányítani és támogatni, mely bizottság feladata legyen, eszméket fel is vetni, kezdeményező gyanánt fellépni ott, ahol csak sejteth is hajlandóságot ipari s kereskedelmi vállalkozások létesítésére! E bizottság tagjai legyenek, eszes találékony férfiak. Magánosok, állami megyei, városi tisztviselők, jogászok de megfelelő arányban, mező gazdák, iparosok és kereskedők is; rang és osztály különbséget nem ismerő csupán az ügyért lelkesedő egyének, akik fáradságtalan buzgósággal dolgoznak azon, miképp lehetne e pártatlan fekvésű várost, legközelebb már három irányban pompás vasuti vonalával, két oldalú vizitájával a mezőgazdasági és ipari termelések valamint a közvetítő kereskedelem oly központjává megtenni, amelyhez e megye és vidékének lakosságát ezerféle érdek szál fűzze.

Mily gyönyörű perspectiva nyilna egy ilyen bizottság tevékenysége részére.

Közraktárak vagy raktárházak létesítéséről hallunk.

Közelről fogja ez városunk, megyénk, de az egész vidék gazdasági életét érinteni! Mily hálás szerep jutna már itt is a közgaz-

dasági bizottságnak, ha netáni más vonatkozású érdeket — mint ami a közjónak válna előnyére — kiegyenlítene. A közelmúltban vendéglős-, hentes- és vágó-iparosaink egy közös sertéshizlalo létesítésén fáradoztak! Az életre való idea — nem valósult meg, pedig nem csekély arányban befolyásolta volna ez is városunk és vidékének gazdasági életét. Hiányzott a *neutralis* utmutató.

Van városunknak egy kitünően szervezett fakeskedelme, mely a felvidék fatermelésének nagy részét bonyolítja le! Ugyan tudják mérvadó tényezőink, mily siralmas állapotok uralkodnak a partoson, mondjuk hamarjában csak a személyközlekedés tekintetében?

Itt is volna ám annak a bizonyos bizottságnak hálás működési tere, ha t. i. egy kicsit segítségére menne derék fakeskedőknek abban, hogy nehéz, nagy kitarást igényelő munkásságukat kedvezőbb külső viszonyok között teljesíthessék.

Arról is hallottunk, hogy 1—2 nagyobb szabású, Magyarországon szivesen letelepülő iparvállalatnak, városunk fekvésénél fogva feltétlenül megfelelné. Nem várhatjuk egyesektől, hogy ezek csupán egymagukban álljanak a közjó szolgálatába és nézetünk szerint, ha csak nem hivatásszerűen, de másképp nem lehet az egyes egyén feladata például egy ilyen vállalat akvirálása városunk javára. Ha azonban már van egy testület, mely az általunk jelzett irányban működik s ha e testület hivatása magaslatán áll mily könnyű szerrel lehet adnunk alkalmakat, helyesen irányítva, ezeket e város és e megye javára felhasználni.

Munka és élet ikertestvérek. Anyi önzéssel csak rendelkezünk, hogy a sült galamb repülését nem várjuk be. Nézzünk körül s okuljunk élelmes, mozgékony szomszédjaink példáján kik koszuza számra viszik el előlünk a babért.

— Gazdasági egyesület és a munkások.

A hét egyik kiváló politikai eseménye gróf Andrássy Gyula parlamenti beszédje volt melyet az O. M. G. E. kérvényének tárgyalása alkalmából tartott Az egész sajtó, a politikusok világának minden jelentős alakja a „világosság napjának“ nevezte a csütörtöki napot. Mert a munkásbajokról szóló vita, mely váratlanul ékelődött bele a parlament tanácskozásba a szabadelvűség minden barátját jogos aggodalommal töltötte el, mert az a hangulat mely a gazdák kérvényének tárgyalása keltett nem ígért semmi jót. Végre Justh Gyula maga beleavatkozott a dologba s Andrássy beszéde egyenesen nagy és örvendetes meglepetést keltett mindazoknál akik a szabadelvű ideák szeplőltségét a nemzeti becsület és erő kérdéseinek tekintették. Egyik képviselő a parlament folyosóján meg is jegyezte:

— Hála Isten ez az arisztokrata úgy beszélt, hogy a legfinyasabb szociális érzék sem találhat kivetni valót a szavaiban.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára övegenként 4.— korona.

A belügyminiszter az ész szavával szólott ez értelemhez s a magyar embertől bölcsebb jóságával figyelmeztetett arra, amit a Házban nagyon kevesen akartak addig megérteni.

— Az a politika, mely mikor a néprétegek millióit be akarja hozni az alkotmány sánczai közé s megakarja csinálni a szabad-elvű reformot az általános választási jogot ugyanakkor rendőri beavatkozásokkal, reakcionárius intézkedéseket tesz: ez a politika öngyilkos.

Azért bizonyos aggodalommal olvastuk egyik lapunknak vészjóslóan megfogalmazott következő híré:

Vármegyénk egyes vidékén elfajult gazdasági munkás viszonyok tekintetében követendő eljárás tárgyában a vármegyei Gazdasági Egyesület munkásügyi bizottsága f. évi márczius 7-én délelőtt 10 órakor értekezletet tart. Ezen értekezleten Major László közgazdasági előadó fog előterjesztést tenni a munkásmozgalom ellen való tárgyban.

Ebből a hírből akárhányszor olvassuk is el nem jogos és hasznos önvédelem szól felénk. A megyei gazdasági egyesületről, melynek élén Kálmán Rudolf főispán áll s melynek munkásügyi bizottságában Major László az előadó nem enged a struczpolitikát követő sajtó uszításának, hanem gróf Andrássy Gyula fejtegetéseit engedi hatni magára, aki figyelmeztette a gazdákat arra, hogy nem szabad felülni a jelszónak és teljes erővel kell küzdeni a terrorizmus ellen mindig, minden körülmények között jöjjön az bárhonnán.

Nem engedhető meg, hogy a hatóságok ügyet keressenek a szervezetek feloszlatására. Nem engedhetem meg, hogy azért, mert a szervezet esetleg kényelmetlen a földbirtokosoknak, a hatóság alkalmat és címet keressen arra, hogy fölhasználja. A bérküzdelemben, a gazdasági versenyben egyik leghatásosabb fegyver a szövetség: ezt a fegyvert a munkástól megvonni nem áll jogában senkinek.

Nem szabad sohasem feledni, hogy az állam feladata, egyenes kötelessége a szegényt, a gyengét támogatni. Ha egy szervezet azt eredményezi, hogy erőt ad a munkásnak a bérküzdelemben, annak az állam szempontjából csak örülni lehet. Mert csak a bérvizonyok javulása, persze azokon a korlátokon belül, amelyeket megenged a gazdasági helyzet, amelyet az a birtokos elviselhet, ezen béremelés egyedüli módja annak, hogy a kivándorlás csökkenthető legyen; mert mint előbb volt szerencsém kifejteni, csak a nagy néprétegek emelkedő jóléte mellett lehet megelégedésről, lehet szociális békéről beszélni, lehet egyáltalán a kultúra terén haladni, lehet jó közegészségügyet teremteni, egy erősödő, szaporodó nemzetet biztosítani. Ezért, mondom, nem engedem meg, hogy ügyeket keressenek a hatóságok a szervezetek feloszlatására, de megkövetelem, hogy feltétlenül feloszlássák azokat, amelyek hatáskörüket túllépik.

A szövetségzés értelmes embereket fejleszt. Ha az ember bizonyos nyitottsággal rendelkezik, érdekeit embertársaival együtt kielégíti, azokat megvitatja és megbeszéli, azzal fejlődhetik, de csak hogyha egy bizonyos nyitottság van. A tulzó, az egyoldalú ember, ha másik hasonlóval összejön, még tulzóbb és egyoldalúbb lesz. Ezért a szervezetek néha káros hatással vannak, a tulzást fokozzák. De mondom, annak daczára, hogy ezt elismerem, ott, ahol a szervezetek megtartják az alapszabályokat, feloszlanni mégsem akarok, mert még ha tulzó követeléseket támasztanak is — persze annélkül, hogy azokat erőszakkal akarják végrehajtani és ráoktrojálni a tagokra, ha téves reményeket ébresztenek is ott, midőn egymás között kupakban ülnek, — még akkor sem tartanám helyesnek a hatósági beavatkozást. Ilyen esetben a társadalomnak csak önvé-

delme hasznos. Hatósági beavatkozás árt még annak a birtokosnak is, akinek érdekében tulbuzgó rövidlátással történik. Mert mi a végeredmény? Az az izgatás, az a tulzó fölfogás nem szűnt meg; az illető, ott marad a községben: csak hogy szervezeti helyiség helyett a korcsmában, magánosok lakásában terjeszti ugyanazokat a tulzó kívánságokat azzal a különbséggel, hogy nem fél, nincs azon felelősség terhe alatt, mert nem fél attól, hogy, aszervezet vagyonát elveszik.

Szél Kálmán: Suuyomban csinálja!

Gróf Andrássy Gyula: Sutyomban, korlátlanul csinálja és sokkal nagyobb eredménnyel, mert egy nagy érvert adunk neki. Ez az izgató hivatkozhatik, arra, hogy ime, ez a hatóság nem bír, ez a hatóság a birtokos eszköze, ez a hatóság nem azt nézi, hogy megtarttam-e a törvényeket és rendeleteket, de azt nézi, hogy kényelmes vagyok-e vagy kényelmetlen.

Az egész ház tapsolt Andrássy szavának. És ez megnyugtató vonás mert teljesen igazolta Justh Gyulának a megfigyelését.

— Nem rossz emberek ezek — mondta egy csomó újságíróknak Andrássy beszédjének elhangzása után — csak hiányzik a vezetőjük. Ezentul majd gondoskodunk róla, — hogy ne cseteljenek — botoljanak hanem ott legyen előttük az egyenes ut... .

Komárommegyei munkásmozgalmak 1906-ban.

Általános visszaillesztés. — A szervezetek megerősödtek.

Február 24-én tartotta, a Komárommegyei szociáldemokrata párt szervezet második értekezletét.

Az értekezleten megjelent küldöttek tekintélyes száma bizonyítja a párt erős fejlődésének.

A párt, a vidéki hatóságok s a papság részéről, a lefolyt évben sok támadásban részesült s tervei megvalósításában nem kevés akadályal kellett megküzdnie, melyeket e két factor karöltve gördített utjába.

Tehát nem könnyű feladata volt a lefolyt évben a megyei párt szervezet vezetőségének.

A munkaadók a munkásság szervekedésének félremagyarázása folytán, a szervezett munkásokat meggyűlöltek. Ebből kifolyólag, a szervezett munkásság, állandóan az elbocsátás veszélyének volt kitéve s nagyon sok esetben ott, a hol a szervezet ereje meg nem védte, ez meg is történt. Az elbocsátott munkásokról a munkaadók fekete listát vezettek s ott a hol szervezet ereje őket erre nem kényszerítette, az ily munkást kizárták.

Ilyen viszonyok között megyei mozgalmat szervezni, azt egy centrumból egyöntetűen vezetni, óriási munka volt. Az adminisztratív munka lebonyolítása a még mindig tulsok analfabéta földműves munkás miatt majdnem lehetetlen volt. Még az irni olvasni tudó földmunkással is roppant nehéz valamit levélben elintézni; hát még az analfabétával!

A földműves munkások ily nagymérvű elmaradottságának egyedül a magyar földbirtokos osztály az oka, a mely a számban ugyan hatalmas s neki kincseket termelő földmunkásokat mindenkor a kultúra ellenségévé nevelte.

Hatalma és befolyása mindég elég nagy volt ahhoz, hogy tehesse azt, amit éppen az ő önző osztályérde megkívánt.

Ezt a kulturrelles, nyomorban tengődő tömeget, amely az alkoholizmus és a kivándorlásnak a legtöbb anyagot szolgáltatja, a szervezeteknek kell nevelnie. Saját sorsa és a kultúra iránti érzékét fölkelteniök.

Ehhez pedig nem szépségflastromok kellene, hanem elsősorban a gazdasági és

politikai viszonyok gyökeres és alapján való átgurása.

Az iparban s a földművelésben a munkásság nem akar megelégedni az agráriusok gyógyszerével. A megyei értekezlet földműves küldöttei erről máris tanuságot tettek. Általános a panasz a tulhosszu munkaidő s a csekély napszám bérek miatt, melyek évi átlaga megyénkben alig üti meg az 1 koronát. A robot több községben egy éven át 30—36 napot tesz ki. Ezt a jobbjátságból föntartott s a földbirtokosoknak kedves valamit a munkásság egész lelkéből meggyűlölte.

Nagyrészt ennek köszönhető, hogy ma Komárommegye minden számottevő községében van földművelő szervezet.

Az ipari szakmák beszámolójából, már sokkal tisztább, a fejlődésnek megfelelőbb képet tudunk bemutatni.

Az ipari munkások szakszervezetei, ugy helyben, mint a megye két nagyobb községében, (Tata és Kisbér), teljesen megfelelnek a megye ipari viszonyainak. Az ipari szakmák, építők (kőművesek) ácsok, nyomdászok, famunkások, szabók, fémmunkások, már jelentékeny vívmányokat tudnak fölmutatni. Nevezetesen a munkaidő megrövidítése és a munkabérek emelése által. Kiemelendő a nyomdászok kilencz órai munkaideje, valamint az új országos árszabálynak sztrájk nélküli érvényre emelése.

Voltak veszített küzdelmei is a helyi mozgalomnak. Az ácsok kilencz hétig tartó kizárása, nem végződött teljes eredménnyel a munkásokra nézve. A munkásság okulva ezen mozgalom meddőségén, szabadszervezetét minden irányban megerősítette.

A politikai mozgalom az utolsó három évben, leginkább az általános titkos választói jogért való küzdelemre fektette a fősúlyt. Ezen mozgalomban is kivette a részét a megyei szervezett munkásság. A választói jogért a vidéken is több népgyűlésen folyt az agitáció. A kezdet nehézségein tehát tulesett a megyei szervezet s az a tudat, hogy a munkásosztály fölzsabadítása csupán e munkás osztály műve lehet, erőt, kitartást ad, a jövő nehéz harczaiban.

Bátran tekinthet tehát vissza a szervezett munkásság az elmúlt néhány év farszto küzdelmeire, mert derekas munkát végzett.

V. P.

Csarnok.

Községeink eredete.

— Történeti és néprajzi közlemények. —
Közlő: Szendrey Imre.

Komáromvármegye történetét mutatjuk be dióhéjban, amikoron vármegyénk kilenczvenhárom községének eredetét és elnevezésének keletkezését tárgyalandjuk, hiteles történeti adalékok alapján.

Országutja volt e vármegye ezer év óta a keleti és a nyugati népek harcainak, azért tapad minden elnevezéshez történeti hagyomány, krónikai emlékezet.

Hajdan, a történelmi idősak előtt, e tájon, amely az ugynevezett kis magyar alföldnek a fenékmedeczéje, édes vízi tenger vala köröskörül a vértésig, bakonyig, alpokig, nyugati kárpátokig, a Fáttra és Cserhát nyulványainak ide leereszkedő domboráig. A föld erupcionális átalakulása után azután felszikkadt és csak mai folyóink medre maradt meg.

A történelmi idősak itt megtelepülő első lakói valának: a kelták, a vendek, a kvádok, a gepidák, alánok és keleti gótok.

Első kultur lakói pedig a rómaiak voltak, akiknek vármegyénk közepén, a Dunapartján: a mai Ószöny helyén, nagy katonai telepük

is vala, névszerint Bregetium v. Brigetium. Elpusztulásuk után a hun, avar és magyar honfoglalók igyekezének e kedvező földrajzi fekvésű területen elkelyezkedni és többé-kevésbé maradandóan berendezkedni.

A hunoknak ez kevésbé sikerült, de az avargyűrieknek megészerte nyomai maradtak. Végre Árpád, a bándhidai döntő csata után, amelyben a Zomborról leereszkedő Szvatuklopot személyesen legyőzte, a vármegyét a Bándhida alatt magukat kitüntető alvezérek között osztá fel. E vezérek nagybárá azon testvér népek közül valók valának, akik a honfoglalás előtt Kióv (a mai Kiew) orosz város alatt csatlakozának hozzája, mégpedig szintén hat külön nemzetségben. Ezek az úgynevezett kunok vagyis kumai magyarok. Így aztán a mai udvardi járás nagyrészét Thege vezér kapta, a Csallóközt Megyer vezér szállta meg, a Vértest Tarján vezér nyerte el és a Bakony gesztesi lejtőit Kelet vezér kapta.

Ezen általános bevezetés után rátérhetünk községeink eredetére is, kezdve a vármegye székvárosán, amelytől a vármegye elnevezése is ered.

Komárom. A honfoglalás alkalmával Péter vezér kumai magyarjai kapták e helyet s telepíték itt a kumai magyarság székhelyül Kumárumot v. Dumarumot, emelynek neve századokon át Komáromra változtatott át. Sokan ugyan a tót Komora, Komra, Komárn vagy szunyogfészek szótól származtatják. Némely történettudós pedig a római uralom idejében állítólag itt álló Crumerum v. Kommercium erődítmény nevéből vezeti le, sőt a kezüket mindenre rátevő németeket egyenesen a kom'morgen (Komorn) összetételt vallják szülőanyjának.

Tata. Első vagyis Szent István király fölvevén a keresztiséget: Vajtkból István lón s keresztapja Deodátusz sanseverini gróf lón, anyjának nagybátyja, neki pedig a keresztény vallásban első oktatója és állandó nevelője, akit fejedelmi keresztfia csak: tatának nevezett. Való, hogy az ótatai fensikot Deodátusznak adományozta és annak ormán (a mai kálvária helyén) Péter Pál tiszteletére nagy monostort is építtetett. Mások a latin Totis szótól származtatják elnevezését.

Kisbér. Eredete szintén Szent István idejébe nyúlik vissza, aki sok idegen főurat telepített be és ajándékozgatott meg birtokokkal. Így pld. anyjának rokonai, a bajor eredetű Wygmanok települtek meg, akiknek a Bakony lejtőin volt a két medveleső (kis és nagy Beer. v. medve) telepük. Való az is, hogy hajdan a mai Nagyber pusztája volt a tulajdonképpeni község és a mai Kisbér község pedig a pusztája. A Wygmannok elpusztulása után a hántai prépostság birtoka lón, amelynek birtokleveleiben az elmondott adatok is szerepelnek.

(Folytatjuk.)

Ügynököket

keres a legmagasabb jutalékra, 28 éve fennálló versenyképes ablakredőnygyár. **C. Klement Brunau** i. B. az ő 6 izben kitüntetett gyártmánya u. m.: jalonk, védőfalak, rollok s vendéglősök részére való más újdonságok képviselőit.

A kiegyezési alkudozás. Wekerle audenciája.

A miniszterek hazajöttek.

A mai nap eseményeiről, melyek Budapesten izgalmat és nyugtalanságot okoztak a fővárosi tudósítónk könyvomatosa a következőkben számol be; Budapest márczius 2.

A kiegyezési konferencia ma délelőtt fél tíz órakor ült újra össze az osztrák miniszterelnökség palotájában. Az értekezlet összeállításából az a következtetés vonható, hogy ezen az értekezleten állategészségügyi kérdésekről, állami pénzügyekről, továbbá a vasuti és tarifapolitika kérdéseiről lesz szó. Tizenegy óra előtt Wekerle Sándor dr. miniszterelnök eltávozott az értekezletről, hogy kihallgatáson jelenjen meg ő felségénél.

Budapest márczius 2.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök déli tizenkét órakor a királyi kihallgatásról visszatért az osztrák miniszterelnökségbe, hogy résztvegyen a tanácskozások további folyamán. Hír szerint a miniszterelnök a kihallgatáson úgy a folyó ügyekről, valamint a jelenlegi kiegyezési tárgyalások menetéről és lefolyásáról tett jelentést.

A Magyar Tudósító a mai napról a következőkben számol be.

Budapest márczius 2.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt ma délelőtt a király külön kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök résztvett a kiegyezési kérdésre vonatkozó együttes tanácskozáson, ahonnan tizenegy óra előtt a Burgba hajtattott. Az audencia tizenegy órakor vette kezdetét és egy teljes óra hosszat tartott. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök az audencia után visszatért a Herengassei osztrák miniszterelnöki palotába.

Budapest, márczius 2.

A kiegyezési tárgyalásokat az osztrák miniszterelnökség palotájában ma délelőtt folytatták s azon a két miniszterelnökön kívül résztvettek még a közgazdasági miniszterek, államtitkárok és osztályfőnökök. — Magyar részről azonkívül Ottlik udvari tanácsos és Mendel udvari tanácsos. Már a konferencia ezen összeállításából is kilátszik, hogy ma elsősorban pénzügyi, vasuti, forgalmi, politikai és állategészségügyi kérdésekről volt szó.

A Neue Frene Presse tudósítása ezt a feltevést megerősíti. Nevezett lap esti kiadásában írja:

A mindkét részről miniszterek mai tanácskozásai a kiegyezésről még nem értek véget. Jöformán az egész anyagot tanácskozás tárgyává tették. Mint imformált részről hallatszik, az eddigi konferenciákon számottevő közlekedést nem sikerült elérni és ha mindazonáltal több reménnyel itélik meg a helyzetet, ez csak arra vezethető vissza, hogy a konferencia résztvevői a tanácskozásokon azt a benyomást nyerték, hogy még egyik részen sem mondták ki az utolsó szót. Állásait mind a két kormány erősen előretolta, de sejtetni engedték, hogy alkalmas körülmények közt hajlandók lesznek rá, hogy álláspontjuk jelenlegi

merevségét enyhítsék. Ma még nyitva áll minden lehetőség, melyekről a tárgyalások folyamán szó volt és csak a tárgyalások végén fog kitűnni, hogy mely javaslatok alapján lehet majd a mérlegat mind a két fél érdekének megfelelőleg elkészíteni. A miniszteri tanácskozáson nem merült fel nézeteltérés arra nézve, hogy mind a két állam szempontjából kívánatos volna, hogy elfogadható egyezséghez jussanak, mert attól mindenesetre rendezettebb állapotokat remélnék, mintha a recziprocitást egyszerűen fentartják. A legutóbbi tanácskozásokon néhány új javaslat és eszme is merült fel, melyek egyes indítványok technikai keresztülvitelére vonatkoznak. Ezeket az eszméket jórészt csak általánosságban jelezhetették, de feltétlenül szükségesnek mutatkozott, hogy a részletekbe is belemenjenek, melyekből a kormányok e kérdést a szakreferensekkel is meg fogják beszélni. Minthogy ezek az indítványok legnagyobb részben a magyar kormánytól erednek, ennek a feladata lesz, hogy a legközelebbi kiegyezési tárgyaláson álláspontját pontosan meghatározza. Hogy miről van szó ezek: nál az indítványoknál, azt egyelőre csak sejtetni lehet, de aligha teves az a feltevés, hogy a fogyasztási vámkok elkülönítéseinek technikai keresztülvihetőségéről van szó és pedig anélkül, hogy a vámsorompókat formálisan felállítanák. Esetleg pedig arról a nagyobb védelemről is volt szó, amelyben hosszú lejáratu kiegyezés esetén a magyar ipar 1907 után részesítendő volna. A mai konferencián azokat a pénzügyi kérdéseket tárgyalták, melyeket tegnap nem lehetett elintézni, ezenfelül pedig a tanácskozások nagy részét a mai politikai, főképpen a vasuti és hajózási kérdések vették igénybe. Ezenfelül pedig a tárgyalásokon mezőgazdasági, különösen állategészségügyi kérdéseket is érintettek.

A tárgyalások folytatása.

Budapest márczius 3.

Beavatott helyről nyert értesülés szerint a tanácskozásokat ma félbeszakították és a magyar kormány tagjai a többi urakkal együtt ma éjjel visszautaztak Budapestre. — A tárgyalások félbeszakítása azonban nem jelenti a tárgyalások eredménytelenségét, amit az is bizonyít, hogy az osztrák kormánynak a kiegyezési tárgyalásokban résztvevő tagjai e hó 11-én Budapestre érkeznek, hogy a tárgyalásokat folytassák. A magyar kormány a rendelkezésére álló ezen tíz nap alatt egy előterjesztést fog készíttetni, melynek a további tárgyalások során igen fontos szerepe lesz. Hogy ez az előterjesztés mire vonatkozik, arra nézve hiányzik minden autentikus információ, de valószínűnek látszik, hogy a fogyasztási adók és a közbeeső vámvo-nal kérdésre vonatkozó elvi és tarifális indítványról van szó.

Eötvös Bálintot felmentették.

Budapest márczius 2.

Eötvös Bálint ügyvédet, akit azzal vádolt a kir. ügyész, hogy 1901. év őszén a csepelszigeti takarékpénztártól átvett öt darab váltót oly rendeltetéssel hogy azoknak árát befizeti a pénztárba, azonban a befolyt huszonhatezer koronát elsikkasztotta, a budapesti büntető törvényszék ma déli 12 órakor kihirdetett ítéletével a vád és következményei alól felmentette a büntető perrendtartás 326-ik szakasza alapján. Az ügyész az ítélet ellen fellebbezett.

15492 tkv. sz.
906

Árverési hirdetés.

A komáromi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Neuhauser Vilmos végrehajtónak Habenicht Ferencz végrehajtást szenvedett elleni 74 K. 71 fillér és járuléka iránti végrehajtási ügyében ezen kir. törvényszék területén fekvő a fűssi 7 sz. betétben A + 76 hrsz. alatt felvett erdő 1 korona, a fűssi 61 sz. betétben A + 6 hrsz. alatt felvett ház és udvar az 1881 évi 60 t.-cz. 156. §-a alapján egészben 857 korona és ugyanott + 205. hrsz. alatt felvett legelő ugyanazon törvényszakas alapján egészben 1 korona becsárban leendő elárverezése elrendeltetvén árverési határnapul **1907. évi márczius hó 16.** napjának délelőtt 10 ó. Fűss község házában tüzetik ki, azzal, hogy ezen határnapon az árverés alá bocsátott ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adatni. Kikiáltási ár a becsár.

Bánatpénzül leteendő a becsár 10 %-a.
A vételár 3 részletben 3 hó alatt fizetendő.
Kelt Komárom, 1906. december 19-én.
A komáromi törvényszék mint tkvi hatóság.

Sztráska, kir. tszéki bíró.

Felolós szerkesztő: **Teller Kálmán.**
Nyomatta a kiadótulajdonos: Pannónia könyvnyomda.

Nyilt-tér.

Nyilvános köszönet
mindazoknak, kik a megboldogult, hön szeretett felejtethetetlen férjnek, atyának, hívének és megboldogult nagybátyának

MANDL VILMOS
naszvadi kereskedő urnak, utolsó óráiban valamint febr. 23-ik napján megtartott temetésén megjelenni sziveskedtek, különösen pedig azon nemesszívű ismerősök és rokonoknak akik mély gyászunkban részvétnyilvánításokkal némi vigasztalást nyújtottak ezuton tolmácsoljuk igaz szívünköl jövő hálás köszönetünket:

özv. Auerbach Dávidné	özv. Mandl vilmosné
Grünhut Bernát és neje	Geldberger Hermann és neje
Molnár Zsigmond és család	Schwarz Imre és neje
Rotholz József és család	Mandl Francziska
Molnár M. Lajos	Mandl Móricz
Erős Mór és családja	Mandl Bercsi Dani és Sándor
Dr. Erős Lajos és neje	Kulka Gábor és neje

Legyen könnyű a föld a megboldogultnak!

HIRDETÉSEK.

Eladó föld. A komáromi határban egy szőlő alá való föld **eladó.** Felvilágosítás Megyercesi-u. 34. szám alatt nyerhető.

Gombai sor 1107 számú, nemrég **ujjá alakított ház eladó.**

Mely áll 3 különálló lakásból, a hozzátartozó mellékhelyiségekből. — 214 □-öl területtel.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Dr. Konkoly Thege Balázs úr ügyvédi irodájában.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvre, gazdagon illusztrált főarany ékezet, 8000-nél több rajssal, mindennemű nikkell-, ezüst- és aranyórát, valamint mindennemű szolid arany és ezüst órák, hangszerek, acél- és bőrórák stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontőr óra ... K 8.-
System Roskopf patent óra ... K 4.-
Svájci eredetű system Roskopf patent K 5.-
Bejegyzett „Sas Roskopf“ nikkell rem. K 7.-
Ezüst remontőr óra „Gloria“ márv. K 7.50
Ezüst remontőr óra dupla fedőlel. ... K 11.50
Ezüstóra K 2.90. Konyhaóra ... K 3.-
Schwarzwaldi óra K 3.50. Kakukóra K 8.5
Minden órát 8 évi írásebeli jóállás. — Min esen kockákat! Beosztás és megosztás vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Első órágyár és szétválasztási áruház
Erőz 1247 szám. (Csehország.)

Császárlátrdó BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely a magyar irlgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévvizű gyógylátrdó; modern berendezésű gőzfúrdó, kényelmes szappanfúrdók, uszodák, török-, kő- és márványfúrdók; hűlég-, szénsavas- és villamosvíz-fúrdók. Ivók. és belezési kura. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve. Az igazgatóság.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja!
1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfúrdó, **Kristály-ásványvizet!**

KRISTÁLY ÁSVÁNYVIZ

legyen mindennapi italod!
Természetes hidrokarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettek. Az emésztés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a Szt.-Lukácsfúrdó Kuvvállalattól Budán- és külföldre

STEINER HERMANN AJÁT

Komárom,
Nádor-utca Pick-féle ház
„Otthon“ kávéházzal szemben.

készítményű férfi, női és gyermek czlópök nagy **RAKTÁRA**

Javítások elfogadtnak.

Varró gépek

Singer
Kayser
Gritzner
Centrál bobbin
Adria karikahajos

varró gépek
részletfizetésre kaphatók

SPITZER ADOLF és Társánál
Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A KIDÓHIVATALBAN.

À propos!

Szenved ön hajhullásban? avagy korpás-e a feje? Ha igen úgy tegyen azonnal kísérletet a világhírű **Steckenpferd-féle**

Bay-Rum-mal tulajdonos **Bergmann & Co.** Drezden és Tetschen a/E. azelőtt Bergmanns eredeti Schámpoving Bay-Rumja (2 törpével). Ön hamarosan meg fog győződni ami rendkívüli határol a mellyel ezen első rendű hajvíz bír. Kapható 2 K. s üvegekben. Kovách Arisztid örökösél gyógyszerárában Komárom.

Köhögés!

Ki erre nem ügyel önön maga ellen vét.

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a 3 fenyővel

Orvosilag kipróbálva és köhögés, rekettség, katarus, elnyálkálkodás és légcsőcaterus ellen. — **4512** közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúsítja a biztos hatást. Csomagja: 20 és 40 fillér.

Kapható **Schmidthauer Lajos** gyógyszerárában, **Komárom.**

Ne olvassa!

hanem azonnal tegyen kísérletet a közismert **Steckenpferd-féle Liliomtejszappannal Bergmann & Co.** Drezda és Tetschen a/E. azelőtt Bergmanns Liliomtejszappan (2 törpével) mely megóvja arcát hófóhér szeplőmentesnek, s gyengéd finom szintűnek.

Kapható 80 fillérért, Kovách Arisztid örökösél gyógyszerárában Komárom.

Olcsó folyóiratok!

A „PANNONIA“ könyvkereskedés folyóirat kikölcsönző osztályánál alább felsorolt magyar és német folyóiratok rendkívüli kedvezményes áron

kaphatók kölcsön:

MAGYAR FOLYÓIRATOK:

Bolond Istók
Borszem Jankó
Egyenlőség
Herkó Páter
A Hét
Jövendő
Kakas Márton
Magyar Figaró
Magyar Szalon
Mátyás Diák

Ország Világ
Sport Világ
Uj Idők
Üstökös
Vadász és Versenylap
Vasárnapi Ujság
Tolnai Világlap
Kis Éleclap
Fidibus

NÉMET FOLYÓIRATOK:

Der Artist
Bombe
Figaró
Fligende
Der Floh
Gemüthliche Sachse
Berliner Humoristische Blätter
Neue Intressante Blatt
Jugend
Kladderadatch
Lachende Jarhundert
Lustige Blätter
Lustiger Welt
Meggendorfer Blätter
Moderne Kunst

Die Muskete
Neue Fligende Blätter
Postillon
Pschütt Caricaturen
Simplicismus
Über Land und Meer
Wiener Caricaturen
Wahre Jakob
Zur Guten stunde
Leipzige Illustrierte
Die Woche
Kunstwart
Neue Rundschau
Wiener Hausfrauenzeitung
Intressante Blatt

Kérjen azonnal prospectust!

„PANNONIA“

KÖNYVKERESKEDÉS FOLYÓIRAT KIKÖLCSÖNZŐ OSZTÁLYA
KOMÁROM, Baross-utca 6.

Üzletáthelyezés.

Bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy évek óta fennálló s versenyképes vegyi tisztító műhelyemet, **Szegfü-utca 12 sz.** saját házamba **helyeztem át**, s azt a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelően berendezve és ugy mindezidáig ezentul is iparkodni fogok a n. é. közönség teljes megelégedését megszerezni. Elvem szép munka és jó kiszolgálás.

Kifakult vagy megunt színű ruhákat ujjonni át festésre elvialok. A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

Farkas Gyula

Vegytisztító intézete Komárom Nádor-utca
Fiók üzlet: Tata Fürdő-utca 130. szám.

Alulirott felhivom a nagy-rabecsült építő közönség b. figyelmét

építési irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám
Igmándi-ut. || 111.

Teljes tisztelettel

Hajagos Andor

építész és okl. építőmester.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nics
— jobb a —

Réthy-féle pemetefü **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

nélkül ne együnk levest!